SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
GÜLHANE SAĞLIK BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL AĞ SİTELERİNİ KULLANIM AMAÇLARI İLE SOSYAL VE DUYGUSAL YALNIZLIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Safiye DALFİDAN

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Gamze SARIKOÇ

Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı
Psikiyatri Hemşireliği Yüksek Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞUBAT 2024

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
GÜLHANE SAĞLIK BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL AĞ SİTELERİNİ KULLANIM AMAÇLARI İLE SOSYAL VE DUYGUSAL YALNIZLIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Safiye DALFİDAN

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Gamze SARIKOÇ

Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Psikiyatri Hemşireliği Yüksek Lisans Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞUBAT 2024

TEZ KABUL ONAYI

BEYAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

•Mevcut tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu,

•Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,

•Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,

•Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,

•Mevcut tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını,

•Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Safiye DALFİDAN

13/02/2024

ÖZET

DALFİDAN Safiye, Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amaçları ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Hemşireliği Programı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2024.

AMAÇ: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları, sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri ile aralarındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla kesitsel tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM: Kesitsel tanımlayıcı nitelikte tasarlanan bu araştırma 2023-2024 eğitim-öğretim döneminde Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi'nde öğrenim gören 355 hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırma verileri; "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği (SASKAÖ)", "Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S)" kullanılarak "Google Form" aracılığıyla toplanmıştır.

BULGULAR: Araştırmada öğrencilerin "SASKAÖ" puan ortalamaları 46,603±10,006; "SELSA-S" puan ortalamaları ise 45,039±13,926'dır. Öğrencilerin sosyal ağ sitelerini en çok "Sosyal Etkileşim-İletişim" amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin "SELSA-S" toplam puan ortalamaları ile "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu puan ortalamaları arasında pozitif yönde, çok zayıf derecede; "Romantik Duygusal Yalnızlık (RDY)" alt ölçeği ile "SASKAÖ" toplam puan ortalamaları arasında pozitif yönde, çok zayıf derecede; "Sosyal Yalnızlık (SY)" alt boyutu ile "SASKAÖ" toplam puan ortalamaları arasında negatif yönde, çok zayıf derecede ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). "SASKAÖ" ile "SELSA-S" toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p\geq0.05$).

SONUÇ: Öğrencilerin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları üzerinde sosyal ve duygusal yalnızlık düzeylerinin etkisi olduğu saptanmıştır. Sosyal ağ siteleri günlük kullanım süreleri ile öğrencilerin sosyal ağ sitelerinin kullanım amaçları

arasında ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin yalnızlık duygularını ve sosyal ağ sitelerini kullanımını azaltmaya yönelik olarak sosyalleşme süreçlerini olumlu yönde etkileyen farklı faaliyetler (spor, sanat, hobi, vb.) hakkında farkındalık eğitimleri verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hemşirelik Öğrencileri, Sosyal Ağ, Yalnızlık*

ABSTRACT

DALFİDAN Safiye, Determination of the Relationship Between Nursing Students' Purposes of Using Social Nerworking Sites and Their Social and Emotional Loneliness Levels, Gülhane Health Sciences Institute, Psychiatric Nursing Program, Master's Thesis, Ankara, 2024.

AIM: This research was conducted as a cross-sectional descriptive study to determine the purpose of nursing students' use of social networking sites, their social and emotional loneliness levels, and the relationship between them.

MATERIALS AND METHODS: This research, designed as a cross-sectional descriptive, was conducted with 355 nursing students studying at the Gülhane Faculty of Nursing, University of Health Sciences, in the 2023-2024 academic year. Research data; It was collected through "Google Form" using the "Introductory Information Form", "Aims of Use of Social Network Sites Scale (AUSNSS)", "Social and Emotional Loneliness Scale for Adults (SELSA-S)".

RESULTS: In the study, the students' average "AUSNSS" score was 46.603±10.006; "SELSA-S" mean score is 45.039±13.926. It has been determined that students use social networking sites mostly for "Social Interaction-Communication" purposes. There is a positive, very weak difference between the students' "SELSA-S" total score averages and the "Recognition and Recognition Purposes" usage subscale scores; There is a positive, very weak correlation between the "Romantic Emotional Loneliness (RDY)" subscale and the "AUSNSS" total score averages; It was determined that there was a very weak negative relationship between the "Social Loneliness (SY)" sub-dimension and the " AUSNSS" total score averages ($p<0.05$). There was no statistically significant relationship between the "AUSNSS" and "SELSA-S" total score averages ($p\geq0.05$).

CONCLUSION: It has been determined that students' levels of social and emotional loneliness have an impact on their purposes of using social networking

sites. A relationship has been determined between the daily usage time of social networking sites and the students' purposes of using social networking sites. In order to reduce students' feelings of loneliness and use of social networking sites, it is recommended to provide awareness training about different activities (sports, arts, hobbies, etc.) that positively affect their socialization processes.

Keywords: *Nursing Students, Social Network, Loneliness*

TEŞEKKÜR

Öncelikle Yüksek Lisans eğitimim ve tez çalışmam süresince deneyim ve değerli bilgileri ile bana her daim yön gösterici olan, desteğini ve ilgisini esirgemeyen, mesleki gelişimim üzerinde büyük emekleri bulunan, profesyonel kişiliğini, bilgisini aynı zamanda sabrını örnek aldığım danışmanım Doç. Dr. Gamze SARIKOÇ'a,

Yüksek Lisans eğitimim süresince bana yol gösteren, kıymetli bilgi ve deneyimlerinden çok şey öğrendiğim, profesyonel kişiliklerini örnek aldığım Gülhane Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalının değerli öğretim üyeleri Doç. Dr. Emine ÖKSÜZ, Doç. Dr. Çiğdem YÜKSEL ve Dr. Öğr. Üyesi Belgin VAROL hocalarıma,

Yüksek Lisans eğitimim süresince desteklerini esirgemeyen, süreci en kolay şekilde yürütmemi sağlayan başta Kulu Devlet Hastanesi Başhekimi sayın Dr. Hasan İNAL, Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü ve aynı zamanda ablam sayın Zeliha YAZICI olmak üzere tüm Kulu Devlet Hastanesi İdari Birimi'ne,

Akademik bilgisi doğrultusunda her zaman yanımda olan, beni yönlendiren ve destekleyen arkadaşım sayın Fırat AÇIKGÖZ'e,

Tüm eğitimim boyunca her zaman beni destekleyen, en büyük yardımcılarım olan çok sevgili aileme,

Sonsuz sevgi, saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Safiye DALFİDAN

İÇİNDEKİLER

ÖZET iv
ABSTRACT vi
TEŞEKKÜR viii
İÇİNDEKİLER ix
TABLO LİSTESİ xii
SİMGELER VE KISALTMALAR xiii
1. GİRİŞ 1
1.1. PROBLEMİN TANIMI VE ÖNEMİ 1
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI 4
1.3. ARAŞTIRMA SORULARI 4
2. GENEL BİLGİLER 5
2.1. Sosyal Ağlar 5
2.1.1. İnternet ve Sosyal Ağ 5
2.1.2. Sosyal Ağ Siteleri ve Kullanımlarını Etkileyen Faktörler 6
2.1.3. Üniversite Öğrencileri ve Sosyal Ağ 8
2.2. Yalnızlık Kavramı 10
2.2.1. Yalnızlığa Yol Açan Faktörler 10
2.2.2. Yalnızlık Türleri 11
2.2.3. Yalnızlık ve Sosyal Ağ Kullanımı 12
2.2.4. Üniversite Öğrencileri ve Yalnızlık 14
2.3. Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçları, Yalnızlık ve Psikiyatri Hemşireliğinin Rolü 15
3. GEREÇ VE YÖNTEM 19
3.1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi 19
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer 19
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi 19
3.3.1. Dahil Olma Kriterleri 19
3.3.2. Araştırmadan Dışlanma Kriterleri 19
3.4. Araştırmanın Etik Yönü 20

3.5. Veri Toplama Araçları 20
3.5.1. Tanıtıcı Bilgi Formu (Bkz. EK-5) 20
3.5.2. Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği (SASKAÖ) (Bkz. EK-6) 20
3.5.3. Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S) (Bkz. EK-7) 21
3.6. Verilerin Toplanması 22
3.7. Verilerin İstatistiksel Analizi 22
3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları 23
4. BULGULAR 25
4.1. Hemşirelik Öğrencilerinin Tanımlayıcı Özelliklerine İlişkin Bulgular 25
4.2. Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği, Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği Puan Ortalamaları 26
4.3. Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği ile Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki 27
4.4. Hemşirelik Öğrencilerinin Tanımlayıcı Özelliklere Göre Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği ile Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği Puanları 30
5. TARTIŞMA 37
5.1. Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amaçları ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeyleri 37
5.2. Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amaçları ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişki 39
5.3. Hemşirelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Bilgilerine Göre Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amaçları 41
5.4. Hemşirelik Öğrencilerinin Tanıtıcı Bilgilerine Göre Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeyleri 42
6. SONUÇ VE ÖNERİLER 43
6.1. Sonuçlar 43
6.2. Öneriler 44
KAYNAKLAR 45

EKLER 51

EK-1: T.C. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Bilimsel Araştırmalar Etik Kurul Onayı 51

EK-2: Kurum Araştırma Yapma İzni 52

EK-3: Gönüllü Onam Formu 53

EK-4: Ölçek Kullanım İzinleri 54

EK-5: Tanıtıcı Bilgi Formu 56

EK-6: Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği (SASKAÖ) 57

EK-7: Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S) 58

ÖZGEÇMİŞ 59

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1.2.1. İçerik Yönünden Sosyal Ağ Örnekleri 7

Tablo 3.7.1. Normal Dağılım Tablosu 23

Tablo 4.1.1. Öğrencilerin Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Dağılımı 25

Tablo 4.2.1. Öğrencilerin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği ile Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği Puan Ortalamaları 26

Tablo 4.3.1. Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Puanları Arasındaki İlişki 27

Tablo 4.3.2. Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacının, Kullanım Amacı Alt Boyutlarının Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Üzerine Etkisi 28

Tablo 4.3.3. Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacının RDY, SY ve ADY Alt Ölçekleri Üzerine Etkisi 29

Tablo 4.4.1. Tanımlayıcı Özelliklere Göre Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği Puanları 31

Tablo 4.4.2. Tanımlayıcı Özelliklere Göre Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği Puanları 34

SİMGELER VE KISALTMALAR

ADY **:**Ailesel Duygusal Yalnızlık

Ark. **:** Arkadaşları

AUSNSS **:** Aims of Use of Social Network Sites Scale

Bkz. **:** Bakınız

Max. **:** En Büyük Değer

Min. **:** En Küçük Değer

RDY **:** Romantik Duygusal Yalnızlık

SASKAÖ **:** Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği

SELSA-S **:** Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği

SPSS **:** Statistical Package for Social Science

SY **:** Sosyal Yalnızlık

TÜİK **:** Türkiye İstatistik Kurumu

1. GİRİŞ

1.1. PROBLEMİN TANIMI VE ÖNEMİ

Dünya genelinde kullanımı artış gösteren internet; araştırma yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak gibi nedenlerle tasarlanmış olsa da eğitim alanından iş hayatına, sağlık alanından eğlenceye, alışverişten sosyal iletişime kadar yaşantımızın pek çok alanına nüfuz etmiştir (1). İnternetin dünyada olduğu gibi ülkemizde de erişim ve kullanım oranının arttığı bilinmektedir. Ülkemizde yapılan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) araştırma sonuçlarına göre; evden internete erişim olanağı olan haneler 2022 yılına oranla 1,4 puan artış göstererek %95,5'e; 16-74 yaş grubundaki kişilerin 2022 yılında internet kullanım oranları %85,0 iken 2023 yılında %87,1'e yükselmiştir (2).

İnternet erişimine olanak tanıyan akıllı telefonların kullanımı internet kullanımına paralel olarak her geçen gün artış göstermektedir. Dokunmatik ekran arayüzüne sahip olan akıllı telefonlar, internet erişiminin yanı sıra oyun uygulamalarından sosyal ağ sitelerine erişim gibi görevleri yerine getirebilen cihazlardır. Günlük işlerin çoğunluğunun bu akıllı cihazlar ile sağlanmasıyla günümüzün popüler araçları arasında yerini almıştır (3). Artan internet ve akıllı telefon kullanımı sosyal ağ sitelerinin kullanımını beraberinde getirmektedir. Yoğun internet kullanımına sahip üniversite öğrencileri, interneti karşılıklı iletişim kurmak, bilimsel araştırma yapmak, haberleri takip etmek, alışveriş yapmak, eğlence, e-posta takibi, oyun oynamak gibi sebeplerle kullanmakta ve kullanım sebepleri arasında ilk sırada sosyal ağ sitelerine bağlanmak gelmektedir (4).

Sosyal ağ siteleri; kişilerin sınırlı bir sistem içinde genel ya da seçilmiş, özel seyirci kitlesine iletmek üzere; çevrim içi profil oluşturup paylaşım yapabildikleri ve diğer kişilerin paylaşımlarını takip edebildikleri web tabanlarıdır (5). Sosyal ağ sitelerine dünyanın her yerinden basit bir şekilde üye olunabilmektedir. Örneğin İngiltere'de yaşayan bir birey Türkiye'de yaşayan bir bireyle kolaylıkla arkadaş olabilmekte dolayısıyla da sosyal ağ sitelerinin üye sayısı ve kulanım oranları her

geçen gün artış göstermektedir (6). Ülkemizde TÜİK verilerine göre; kişilerin en fazla kullanmış olduğu uygulamalar sırası ile %82,0 oranı ile Whatsapp, %67,2 oranı ile YouTube ve %57,6 oranı ile Instagram olmuştur (7). Bu ağların ortaya çıktığı günden itibaren en önemli kitlesini öğrenciler oluşturmaktadır (8). Zephoria Digital Marketing'in 2020 yılı raporuna bakıldığında; dünya genelinde 2,6 milyarı geçkin aktif Facebook kullanıcısı bulunmakla birlikte, 2019 yılına kıyasla %11 civarında artış olduğu belirtilmiştir. Günde Facebook'a giriş yapan kişi sayısı 1,73 milyar olup 2019 senesine göre %10'luk bir artış göstermiştir. Facebook'u en yaygın kullanan yaş grubu olan 25 ile 34 yaş arası gençlerin yarısı ise uyandıklarında Facebook'a girmektedir. Twitter günlük aktif kullanıcı sayısı ise bir önceki sene ile kıyaslandığında 2020 yılında %11 oranında artış göstermiştir (9,10). Günlük kullanıcı sayısı 180 milyonu aşkın olan Snapchat, 306 milyon kullanıcıya sahiptir. 12 ile 17 yaş aralığındaki kullanıcıların %23'ü, 18 ile 24 yaş aralığındaki kullanıcıların %34'ü, 25 ile 34 yaş aralığına sahip kullanıcıların %26'sı, dünya genelinde ise üniversiteli genç bireylerin %77'si Snapchat uygulamasını kullanmaktadır (11). Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yayımlamış olduğu, Temmuz–Eylül 2013 tarihli Gençlik ve Sosyal Medya Araştırma Raporu'na göre; 15-29 yaş aralığında bulunan gençlerin %45'i Twitter'ı aktif olarak kullanmaktadır. Toplum içerisindeki gruplara bakıldığında ise; %56 oranında öğrencilerin, %47 oranında çalışanların, %49 oranında yükseköğretim mezunlarının kullandığı belirtilmektedir (12). Bu veriler doğrultusunda sosyal ağ siteleri her yaş grubunda kullanılsa da sıklıkla genç bireylerin kullandığı literatürde belirtilmektedir (11). Sosyal ağ sitelerinin en sık kullanım aracı olan akıllı telefonlar; konuşma, mesajlaşma, internet erişimi, alışveriş yapma gibi kişiye sağladığı birçok kolaylık ile özellikle gençlerin yaşantılarının vazgeçilmez bir parçası olmaktadır.

Üniversite öğrencileri sosyalleşme, akran çevresi ve kitlelerle iletişim kurma, eğlence, özgür zamanlarını sosyal medyada geçirme ve çevrim içi oyunlar ile doldurma, eğitim-öğretim faaliyetleri için destek alma, e-posta takibini yapma, ödeme ile alışveriş işlemleri, sosyal medyada yapılan etkinlik, arkadaş takiplerini akıllı telefonlar aracılığıyla yapmaktadır. Dolayısıyla akıllı telefonların öğrencilere sağladığı yararların sosyalleşme üzerinde de etkisi olmaktadır (13). Bu etkilere yönelik literatür incelendiğinde, bireylerin yüz yüze gerçekleşen iletişimi elektronik

ortamda gerçekleşen iletişime doğru şekillendirdiği, sosyalleşme olgusunun sanal ortama taşındığı ve bu doğrultuda bireylerin ilişki şekillerinin de etkilediği gözlenmektedir. Sosyal ağ sitelerinin kişiden kişiye değişen ilgi alanına karşılık getirdiği tatmin ve sosyalleşmeye imkân tanıması, kullanımını artırmakta bu nedenle sosyal ağ sitelerinin ilişkilerdeki dönüşüme sebep olmasıyla giderek artan yalnızlık durumunun sosyal ağ araçlarından beslendiğini söylemek mümkün olmaktadır. Dolayısıyla yalnızlık sosyal ağ siteleri kullanımının hem nedeni hem de neticesi olabilmektedir (14).

Sosyal bir varlık olan insan gün geçtikçe artan sosyal medya kullanımı ile gittikçe yalnızlaşmaktadır. Bu araçların kullanımı sebebiyle ortaya çıkan sosyal ve duygusal yalnızlık sorunu yaşayan bireyin çözüm arayışı da yine sosyal ağ sitelerinin kullanımı ile olmaktadır (15). Pittman ve Reich (2016) tarafından yapılan araştırmada genç bireylerin dünyadaki en yalnız grup olduğu saptanmıştır (16). Erken yetişkinlik dönemindeki bireylerin ev ve ailelerinden eğitim nedeniyle ilk kez ayrılmalarının onları bu duruma daha yatkın hale getirdiği düşünülmektedir (15). Özgür (2013) tarafından Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 349 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiş olan çalışmada, bireylerin yalnızlık düzeyleri ile sosyal ağların patolojik kullanımı arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır (17). Karakuş ve Tarhan (2023) tarafından üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmada, öğrencilerin %78' inin orta düzeyde yalnızlık yaşadığı, sosyal medyada daha fazla zaman geçiren bireylerin daha yalnız olduğu saptanmıştır (14). Yu ve ark.(2015) yaşları 17-27 aralığında değişen 395 öğrenci ile yaptıkları çalışmada ise katılım sağlayan öğrencilerin neredeyse tamamının çevrim içi sosyal medyayı kullandığı saptanmıştır (18). Yapılan araştırmalar genç bireyler olan üniversite öğrencilerinin çoğunun sosyal ağ sitelerini kullandığını ve kullanımının her geçen gün arttığını belirtmektedir. (14,15,18). Diğer yandan günümüzün bir diğer problemi olan yalnızlık duygusu her geçen gün artarak deneyimlenmeye devam etmektedir. Geleceğin sağlık personeli olan hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları ile yalnızlık düzeyleri ve aralarındaki ilişkiyi değerlendiren çalışmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda bu araştırma ilehemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları, sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri ile aralarındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları, sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri ile aralarındaki ilişkinin belirlenmesidir.

1.3. ARAŞTIRMA SORULARI

1. Hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları nelerdir?
2. Hemşirelik öğrencilerinin yalnızlık düzeyleri nasıldır?
3. Hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları ile sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?
4. Hemşirelik öğrencilerinin tanımlayıcı özeliklerine göre sosyal ağ siteleri kullanım amaçları ile sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri nasıldır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. SOSYAL AĞLAR

2.1.1. İnternet ve Sosyal Ağ

Sosyal bir varlık olan insan için iletişim, ilk insanın varlığından günümüze kadar hayatın vazgeçilmez bir parçası olmuştur (19). Hayatımızın olmazsa olmazlarından olan iletişim her geçen gün yenilenip gelişmektedir. Bu yenilik ve gelişmeler sayesinde dünyadaki mesafe kavramı ortadan kalkmıştır. Bahsi geçen gelişmelerin en önemlilerinden biri de cep telefonu teknolojisi olmuştur. Cep telefonlarının artan kullanımı iletişimde birçok kolaylığı beraberinde getirmiş, gündelik hayatı büyük ölçüde etkilemiştir. Cep telefonları başlarda yalnızca mobil olma ve iletişimi sağlama gibi konularda ön plana çıkarken günümüzde gelişen bilişim teknolojileriyle cep telefonlarındaki birçok özelliği barındıran akıllı telefonlara dönüşmüştür (20).

Akıllı telefonlar, çoğunlukla dokunmatik ekran arayüzüne sahip, internet ve sosyal ağ erişimine olanak sağlayan, oyun uygulamaları bulunan, kompleks görevleri yerine getirebilen, günümüzde yaygın kullanılan cihazlardır (3). Bu sebeple akıllı telefonlar; kamera, internet tarayıcısı, navigasyon, sosyal ağ oluşturma ve ağa bağlanma, oyun oynama, elektronik posta hizmeti sağlama gibi kazandığı birçok özellik sayesinde artık yalnızca birer “cep telefonu” olmaktan öte günümüzün bilgi sağlayıcıları olmakta ve taşınabilen güçlü bilgisayarlar olarak değerlendirilmektedir (21). İletişim teknolojilerinde yaşanan bu ilerlemeler, bireyleri yeni arayışlara, farklı yeni iletişim mecralarına yönlendirmektedir. Özellikle internet, bahsi geçen yeni iletişim mecraları üzerinde etkisi yadsınamaz en büyük destekçi olarak karşımıza çıkmaktadır (22). Günümüze bakıldığında insan; internet, ileri teknolojiye sahip televizyon, telefon ve aynı zamanda tüm iletişim tekniklerinin birbiri içerisine geçtiği ortamda yaşamaktadır. Tüm dünyayı etkisi altına alan bu metadilin tesiri ise eğlence alanlarından, kişiler arası etkileşime, iş yaşamından siyasete kadar tüm alanı etkilemektedir (23).

Her geçen gün gelişmekte ve kullanımı yaygınlaşmakta olan internet teknolojisinin ilk uygulaması Web 1.0 dönemidir. Bu uygulama ile internet kullanıcıları içeriğe karışamamakta, tek yönlü sağlanan bilgi akışı karşısında pasif durumda kalmaktayken Web 2.0 dönemine geçilmesiyle sosyal ağ adı verilen, kullanıcılarını pasif durumdan aktif duruma getiren siteler oluşturulmaya başlanmıştır (24). Günlük ziyaret sayısı, ortalama ziyaret süresi, veri alışverişi gibi kriterlerle belirlenmiş olan, en sık kullanılan web sitelerinin dünyada olduğu gibi ülkemizde de sosyal ağ siteleri olduğu görülmektedir (25). Sosyal ağ siteleri; kişilerin sınırlı bir sistem içinde genel ya da seçilmiş seyirci kitlesine aktarmak üzere çevrim içi profil oluşturup paylaşım yapabildikleri ve ağa dahil diğer katılımcıların paylaşımlarını takip edebildikleri web tabanları olarak tanımlanmaktadır (5).

1979 yılında Duke Üniversitesi'nden Jim Ellis ve Tom Truscott'un internet kullanan bireylerin herkese görünür olacak şekilde mesajlar iletmelerine olanak sağlayan platformu "Usenet"in sosyal ağ kavramına ilişkin ilk girişim olduğu bilinmektedir (26). Bilinen bugünkü anlamıyla ilk sosyal ağ sitesi ise "SixDegrees.com" ismiyle 1997 yılında oluşturulmuştur. SixDegrees.com, kullanıcılarına profil oluşturma ve arkadaşlarını listeleme, 1998 yılında bu arkadaş listelerinde gezinebilme olanağını sağlamış, insanları cezbetmesine rağmen 2000 yılına kadar ancak varlığını sürdürebilmiştir. 1997 ile 2001 yılları arasında kullanıcıların kişisel profillerini oluşturup, paylaşabildikleri siteler oluşturulmuştur (5,27).

2.1.2. Sosyal Ağ Siteleri ve Kullanımlarını Etkileyen Faktörler

Sosyal ağ siteleri, kullanıcılarının sosyal çevreye sahip olmak hedefiyle oluşturulan, büyük kitlelerin kendileriyle yoğun şekilde etkileşime geçip, iletişim kurabildikleri mecralardır (28). Herhangi bir web sitesinin veya uygulamanın sosyal ağ olarak adlandırılması için; kullanıcı kaynaklı içerik olması, üyeleri arasında etkileşim olması, zaman ve yer sınırlaması olmaması, yayıncıdan bağımsız kullanıcılarının olması gibi kriterlere sahip olması gerekmektedir (29). Günümüzde farklı kullanım amaçlarına ve içeriklere sahip Facebook, Twitter, Youtube, LinkedIn, MySpace gibi pek çok sosyal ağ sitesi bulunmaktadır (5,27).

İçerik yönünden sosyal ağ siteleri politika, romantik ilişkiler, müzik vb. ilgi alanlarını temel alabileceği gibi meslek temelli de olabilmektedir (30). İçerik etiketlemeden fotoğraf paylaşım sitelerine, wiki yayımlamadan sanal dünyaya katılım uygulamalarına, video paylaşımından blog oluşturmaya kadar tüm bu uygulamalar sosyal ağ sitelerinin kullanımı ile iletişim ve topluluk oluşturma çalışmalarının benzersiz türlerine örnektir. İçerik açısından sosyal ağ siteleri örnekleri Tablo 2. 1.2.1.'deki gibi verilmiştir (31).

Tablo 2.1.2.1 İçerik Yönünden Sosyal Ağ Örnekleri

Sosyal Sitelere Örnek Olarak	Fotoğraf Paylaşım Sitelerine Örnek Olarak	Video Paylaşım Sitelerine Örnek	Profesyonel Ağ Sitelerine Örnek	İçerik Etiketleme Sitelerine Örnek	Wikiler'e Örnek	Sanal Dünyalar	Bloglar
Twitter	Photobucket	YouTube	Ning	Sloog	PBWiki	Active Worlds	Wordpress
Facebook	Flickr		LinkedIn	MERLOT	Wetpaint	SL	Blogger.com
MySpace						Whyville	
						There	
						Club Penguin	
						HiPiHi	

Önde gelen sosyal ağ sitelerinden video paylaşım platformu olarak Youtube, kullanıcılarına kişisel profil sağlamaktadır. Bireylerin çeşitli videolar ile etkileşimlerini sağlayan video paylaşım ağıdır (32). Video kliplerden eğitim videolarına kadar çeşitli içerikte videolar yayımlanmakta ve kullanıcılar kendi video kanallarına video yükleyebilmektedirler (33).

Dünyada 2021 yılı verilerine göre en fazla ziyaret edilen siteler arasına ikinci sırada yer alan Youtube, 50 milyon kullanıcı ile ülkemizde en çok ziyaret edilen sosyal ağ platformu olarak karşımıza çıkmaktadır (34,35). Bir diğer fotoğraf ve video paylaşım sitesi olan Instagram; anlık manasına gelen İngilizce "instant" sözcüğü ile telgraf manasına gelen "telegram" sözcüklerinin bir araya gelmesi ile Kevin Systrom ve Mike Krieger tarafından 2010 senesinde oluşturulmuştur. Ancak o yıllarda yalnızca iPad, iPhone ve iPod Touch aletlerinde kullanılan uygulama 2012 senesinde Android işletim sistemli akıllı telefonlarda da ücretsiz çalışacak şekilde desteklenmiştir. Kullanıcılarına takip etme aynı zamanda diğer kullanıcılar tarafından takip edilme, beğenme, yorum yapma, mesajlaşma gibi pek çok imkân sunan

Instagram'ın benzer birçok uygulamanın varlığına rağmen bu derece rağbet görmesinin nedeni; fotoğraflar üzerinde orijinal efektler uygulanabilmesi, fotoğraf düzenlenmesine olanak tanıması, 2013 senesinde uygulamaya dahil edilen "etiketleme" ile fotoğraflara erişimin daha kolay olması sayılabilmektedir (36,37). Instagram, 2021 verilerine göre ülkemizde 46 milyon kullanıcı ile Youtube'dan sonra kullanıcısı en fazla olan sosyal ağ olarak karşımıza çıkmaktadır (35).

Dünyada ve ülkemizde en çok ziyaret edilen internet siteleri arasında 2020 yılı verilerine göre dördüncü sırada yer alan Facebook; 2021 yılı verilerine göre dünyada yedinci sıraya gerilemiş olup ülkemizde 38 milyon kullanıcısı ile Youtube ve Instagram'dan sonra tercih edilmektedir (34,35,38,39). İletişim aracı olan internet yeni iletişim mecralarını oluşturması ile günlük yaşamın fiziki sınırlılıklarını ortadan kaldırmış ve kişilere farklı bir yaşam alanı sunmuştur. Maliyet düşüklüğü, sayısız kişinin aynı anda iletişime geçişi, mekân ve zaman sınırlılıklarının olmayışı, toplumsal örgütlenme, tanışma, karşılıklı düşünce alışverişi sağlaması gibi faktörler sosyal ağ sitelerinin bu denli popüler oluşunun nedenleri arasında sayılmaktadır (40).

2.1.3. Üniversite Öğrencileri ve Sosyal Ağ

İnternet, 2023 yılında Türkiye'de %83,4 kullanım oranı ile dünya sıralamasında 37. sırada yer almaktadır. Ülkemizde internet kullanım nedenleri arasında sırası ile bilgiye ulaşmak, güncel etkinlik ve haberleri izlemek, herhangi bir konunun nasıl yapılacağını saptamak, ürün araştırması yapmak, arkadaş ve aile ile iletişime geçmek, yeni fikirler keşfetmek, video, televizyon ve film izlemek, müzik dinlemek, eğitim, özgür zamanı doldurmak, tasarruf ve finans araştırmaları yapmak, sağlık sorunları ve sağlıkla ilgili ürün araştırması yapmak, iş ile ilgili araştırmalarda bulunmak, tatil yerleri belirlemek ve oyun oynamak gelmektedir (41). Gelişen internet ve teknoloji ile iletişim biçimleri farklılaşmış, bu iletişim araçları içerisinde özellikle genç bireyler arasında oldukça yaygın olan, sosyal ağ kullanımı her geçen gün artış göstermektedir (42).

İnternet aracılığıyla kişilerin kendilerini ifade ederek her kültürden kullanıcılar ile iletişime geçebildiği, gündelik yaşam içerisinde kullanılan jest ve mimiklerin sanal mecrada sembollerle ifade edilmesinde kullanılarak sosyal iletişim

kurulan mecralar “sosyal ağ” olarak tanımlanmaktadır (43). Üniversitelerde internet ağlarına sınırsız erişim imkanının olması, gençlerin yaşamlarında ilk kez ebeveyn kontrolünden uzak kalmaları, ilk defa girmiş oldukları üniversite ortamına adaptasyon sağlama, internet üzerinden sağlamış oldukları yeni iletişim ağlarını kullanarak arkadaşlık kurma gibi nedenlerle tercih edilen internet, özellikle üniversite öğrencilerinin yaşamlarının olmazsa olmazı haline gelmiştir (44). Demirbağ ve ark. (2022)’nın üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, öğrencilerin %93,2’sinin iletişim aracı olarak çoğunlukla interneti kullandıklarını, katılımcıların %95,4’ünün sosyal ağ sitelerini genellikle sosyal medyayı takip etmek için kullandıklarını saptamışlardır (45). “Gençlerin Medya Kullanımı ve Dijital Okuryazarlık Araştırması” sonuçlarına göre ise; gençlere yöneltilen internette ne tür aktivite yaptıkları sorusuna genç bireylerin %95,5’i mesajlaştıklarını, %94,8’i sosyal medya hesaplarına girdiklerini, %94,7’si müzik dinlediklerini, %91,9’u film/dizi seyrettiklerini, %91,8’i video izlediklerini %76’sı oyun oynadıklarını ve %74,1’i okul ödevlerini yaptıklarını belirtmiştir (42).

İnternetin varlığı ile hem dünyada hem de Türkiye’de bu denli artış gösteren sosyal ağ siteleri günlük yaşamın parçası haline gelmiştir. Kişiler bu platformlara üye olarak iletişim, haberleşme, sosyalleşme, alışveriş yapma, eğlenme gibi tüm faaliyetlerini gerçekleştirmektedir (46). İnternetin oldukça geniş bir alana sahip olduğu düşünüldüğünde, sosyal ağ site sayılarının da göz ardı edilemeyecek kadar fazla olduğu anlaşılmaktadır. Kullanım hedefleri ve sınıflandırılmaları farklılık gösteren sosyal ağlar, kişilerin gerçek sosyal yaşantılarında var olan etkileşim, iletişim, çalışma ve öğrenme süreçlerinin benzerini sanal mecralarda oluşturarak tekrar şekillendirmiştir. Teknolojinin samimiyetsizliğini kişileri bir araya getirerek yok eden sosyal ağ siteleri, gerçek ortamdaki yüz yüze iletişimin sağladığı etkinin emsalini sanal mecrada oluşturmaktadır (43).

Baş ve ark. (2023) tarafından yapılan çalışmaya göre 18-24 yaş arası gençlerin sosyal ağ siteleri kullanım oranlarına bakıldığında; %89,1’i Instagram, %86,6’sı Youtube, %73,8’i Tiktok, %62,3’ü Twitter, %32,5’i Facebook kullanmakta iken 25-29 yaş aralığındaki gençlerin %83,2’si Instagram, %82,0’ı Youtube, %70,4’ü Tiktok, %61,6’sı Twitter, %37,5’i Facebook kullanmaktadır (47).

2.2. YALNIZLIK KAVRAMI

Literatürde pek çok tanımı bulunan yalnızlık kavramı; kişinin yaşamayı arzu ettiği sosyal ilişki ile yaşıyor olduğu ilişkileri arasında ortaya çıkan ayrım ve zıtlık sebebiyle kişiyi rahatsız eden psikolojik bir durum olarak tanımlanmaktadır (48). Weiss (1973), bireyin ihtiyacı olan sosyal etkileşimlerinin yokluğu veya var olan sosyal ilişkilerinde samimiyet ve içtenliğin olmaması durumu olarak ifade etmektedir (49).

Yalnızlık kavramı bireyden bireye farklı algılanmaktadır. Kimileri içinde bulundukları sosyal çevreden kendilerini soyutlamış olmasına rağmen kendilerini yalnız olarak adlandırmamakta iken, kimileri oldukça zengin sosyal ilişkileri olmasına rağmen kendilerini yalnız olarak adlandırabilmektedir (50).

Yalnızlık yaşantısı açıklanırken "tek başına olmak" ile "yalnızlık" kavramı birbirine karıştırılabilmektedir. Ancak literatürde tek başına olma; kişinin bir başına kalma tercihi olup diğer kişilerden ayrılırken zorluk yaşamamanın yanı sıra kolay bir şekilde ayrılabilmesi, aynı zamanda kişilik gelişimi için pozitif gereklilik olduğundan söz edilmiştir (51). Dolayısıyla yalnızlık sadece fiziksel olarak soyutlanma durumundan doğan bir duygu değil, kişinin kalabalık bir ortamda da yaşayabileceği bir duygu olarak deneyimlenebilmektedir (52).

2.2.1 Yalnızlığa Yol Açan Faktörler

Yetersiz ve tatmin edici nitelikte olmayan sosyal etkileşimler bireyleri toplumdan izole etmekte ve yalnız hissetmelerine neden olmaktadır. Literatür incelendiğinde yalnızlığa neden olan faktörler; yaşantılarımızda sahibi olduğumuz yetersiz ilişkilerle, ilişkilerimizdeki olmasını arzuladığımız farklılıklarla ve bireysel özelliklerle ilişkilendirilmiştir. Sahip olunan ilişkilerdeki yetersizliklerin sebepleri olarak; tek başına olma, birilerine bağlı olmama, zorunlu ya da zorla soyutlanma, yabancılaşma ve yerinden olma gibi faktörlere bağlanmıştır (52).

Yalnızlık, yaşamın her döneminde görülebilen önemli bir psikolojik problemdir. Günümüzde artan nüfus oranı, gelişen teknoloji ile artış gösteren bilgisayar ve internet kullanımının sonucu olan modernleşmenin getirdiği yeni yaşam

tarzları, kişinin en temel gereksinimleri olan sevgi, yardımlaşma, kabul görme, güven, bağlanma ve anlaşılma gibi ihtiyaçların giderilmesini zorlaştırarak yalnızlık seviyelerinde artışa neden olmaktadır (53).

İnternetin en yoğun kullanıldığı grup 18-24 yaş arası üniversite öğrencileri olarak karşımıza çıkmaktadır. Akademik kaynaklara ulaşmanın yanı sıra oyun oynama, müzik dinleme, film izleme, sınırsız internet erişimi ve romantik ilişkiler kurma gibi amaçlarla kullanmaktadırlar. Ancak sanal ortamda geçirilen süre arttıkça kişiler arkadaşlarını ihmal edebilmekte ve gerçek hayattaki kişilerle yeterince vakit geçiremedikleri için yalnızlığa sürüklenebilmektedirler (54). Dolayısıyla yalnızlık ileri yaşlara oranla ergen ve genç erişkinlerde daha sık olarak ortaya çıkmaktadır (55).

2.2.2. Yalnızlık Türleri

Literatürde yalnızlık yaşantısında görülen temel özellikler hakkında ortak bir kanıya varılmış olsa da yalnızlığın sınıflandırılması, türleri ve boyutları hakkında tam bir uzlaşmaya varılamamıştır. Weiss (1973)'e göre kesin belirtileri bulunmayan, bireysel ve çevresel faktörlerin etkileşimi aynı zamanda da toplumun beklenti içine girdiği konuları yerine getirmede yetersiz kaldığı durumlarda oluşan, kişiye özgü, kompleks bir tecrübe olan yalnızlık, doğrudan gözlemlenemeyip ancak kişinin kendisiyle ilgili yaptığı öznel açıklamalardan yalnız olduğu sonucuna varılabilmektedir. Weiss (1973)'e göre olağan bir durum olan yalnızlığın meydana gelmesinde bireysel faktörlere oranla çevresel faktörler daha etkili olmakta ve günümüz yaşam koşullarının yalnızlığın oluşumunda kilit role sahip olduğundan söz etmektedir. Weiss sosyal ilişki eksikliğini temel alarak iki tür yalnızlıktan bahsetmiştir. Duygusal Yalnızlık, bir diğer insana samimi bir bağlılığın olmayışının sebep olduğu endişe ve boşluk duygularının görüldüğü yalnızlık çeşididir. Çocukların bağlanabileceği anne-baba, yetişkinlerin ise eş veya arkadaş gibi bağlanabileceği imge yokluğundan oluşmaktadır. Samimi davranışlardan oluşan ilişki ile bahsi geçen boşluğun doldurulması ile bu yalnızlık aşılabilmektedir. Weiss duygusal yalnızlığı çocuklukta görülen terk edilme endişesinin anımsanması olarak görmektedir. Sosyal Yalnızlık ise sosyal ilişkileri içeren sosyal ağın yokluğundan

kaynaklanan depresyon ve sıkıntının eşlik ettiği, sosyal ağ eksikliklerinin sebep olduğu yalnızlık şeklidir, sosyal yalnızlığı hisseden birey topluma karşı yabancılaşmış hissetmekte ve ızdırap yaşamaktadır (49,56,57,58).

Young (1982), yalnızlığın süresini ele alarak üç tip yalnızlık belirlemiştir. "Geçici yalnızlık" anlık ve belirli yalnızlık duygusunu içerir. "Durumsal ve geçiş yalnızlığı"bir farklılık olana kadar sosyal ilişkilerden sağlanan doyum, farklılıktan sonra artık kişinin doyum alamaması şeklinde ortaya çıkmakta, uzun süre devam etmesi sonucunda kronik tip yalnızlığa dönüşebilmektedir. Son olarak "kronik tip yalnızlık" iki veya daha uzun süre zarfında kişinin sosyal ilişkilerinden doyum alamamasıdır (57).

Peplau ve Perlman (1984) yalnızlık ile ilgili üç noktaya değinmiştir. Bu noktalardan ilki, yalnızlık kişinin sosyal ilişkilerinde görülen yetersizliğin sonucudur ve kişinin bu var olan sosyal ilişkileri ile arzulanan ilişkilerinin uyumsuzluğu sonucunda oluşmaktadır. İkincisi, yalnızlık öznel bir yaşantı olup sosyal izolasyon olarak ele alınmamalıdır. Üçüncü olarak, kişisel gelişime olanak tanımasına rağmen kişiye sıkıntı veren hoş karşılanmayan bir yaşantıdır (59).

McWhirter (1990), yalnızlığı beş farklı kapsamda ele almıştır. Bu beş boyut; kişinin kendisini diğerlerinden uzak olarak idrak ettiği "kişiler arası yalnızlık", egonun farklı bölümlerinin ilişki kuramamasından kaynaklı ortaya çıkan "psikolojik yalnızlık", grup veya toplumdan uzaklaşma durumu olan "sosyal yalnızlık", kültürel kayıp veya önemli boyutta kültürel değişimler sebebiyle başkalarından uzaklaşma durumu olan "kültürel yalnızlık" ve Tanrıdan uzaklaşma, dini bağın yok olması sebebiyle ortaya çıkan "kozmik yalnızlık" şeklindedir (60).

2.2.3. Yalnızlık ve Sosyal Ağ Kullanımı

Gelişen internet ve teknoloji ile iletişim biçimleri farklılaşmakta, bu iletişim araçları içerisinde özellikle genç bireyler arasında oldukça yaygın olan sosyal ağ kullanımı her geçen gün artmaktadır (42). Dolayısıyla günümüzde viki, podcast, blog ve sosyal ağ gibi web ortamlarının kullanımları artış göstermektedir. Bahsi geçen mecralar içerisinde en çok kullanılan sosyal ağlar, kullanıcı kitleleri ile ilişki

kurabilmek amacı ile profil paylaşabilmelerine, birbirlerini eklemelerine, kullanıcıların birbirlerini takip etmelerine ve ortak ilgi alanları doğrultusunda sanal topluluk oluşturmalarına imkân tanıyan web tabanlarıdır (5,61).

Sosyal ağ çeşitlerinin birden fazla türü içinde barındırması ile kullanıcılarına seçim yapabilecekleri olanak sunmaktadır. Bu olanaklar; takip etme, içerik oluşturma ve etkileşim sağlama ile bir araya geldiğinde büyük boyutlarda iletişim fırsatlarının olduğu bir ortam meydana gelmektedir. Kişi bu ortamda profil oluşturup kendisinin oluşturmuş olduğu içerikleri, videoları yayımlayabileceği gibi, görselleri ve metinleri de hem üretebilmekte hem de kullanabilmektedir. Dolayısıyla bu mecralar kendi kendine özel iletişim ağıyla kendi kültürünü meydana getirmektedir. Her kullanıcısının bu ağlara atfettiği mana farklı olmakta; kimi içerik üretmek, bilgiye ulaşmak ve düşünce alışverişinde bulunmak, kimi özgür zamanı değerlendirmek kimi de yaşamlarındaki eksiklikleri tamamlamak amacıyla bu ağlara yönelmektedir. Kişiler duygusal yalnızlık sezinlediği zamanlarda daha çok sanal mecralara yönelerek yalnızlıklarını giderme çabasına girmektedirler. Ancak gerek sanal mecra gerek de çevresindeki ilişkilerinden doyum sağlayamadığında yalnızlık durumu devam etmekte, kişi yine sanal mecralara yönelerek sosyal desteğin sağlanması şeklinde gayret içine girmektedir (5,14,40).

Yalnızlık kavramına bakıldığında; kişinin sosyal yaşantısında kendini dışlanmış, yabancı ve yanlış anlaşılmış hissetmesi, duygusal anlamda yakınlık kurabileceği kişilerin yokluğu veya yetersizliği, kişinin yakın ilişkiler kurduğu bireylerin artık hayatında olmayışı gibi nedenlerle ortaya çıkan psikolojik bir duygudur. Sosyal bir varlık olan insan, hayatında karşı karşıya geldiği problemler doğrultusunda etrafında başvurabilecek birilerini bulamadığında yalnızlık duygusunu yaşamaktadır. Kişilerle iletişim gayreti süren insanın dış dünya ile ilişkisini koparmayacak oluşu sosyalleşmesini mecbur kılmaktadır (62). Ancak yalnız bireyler diğer kişiler ile karşılıklı, yüz yüze iletişim kurmaktan çekinebilmekte, bu sebeple iletişim gereksinimlerini farklı yollar ile karşılamaya çalışmaktadırlar. Günümüzde kullanımı yaygın olan iletişim araçlarından olan sanal mecralar depresif ve yalnız bireylerin kolay bir şekilde iletişime geçebilmelerine olanak sağlamaktadır. Bu kişilerin iletişim gereksinimleri sanal ortamlar vasıtası ile karşılanabilmektedir (14).

Bu sebeple bireylerin yaşamları gerçek yaşamdan uzaklaşıp daha sanal hale gelmektedir (13). Bu etkilere yönelik literatür incelendiğinde, bireylerin yüz yüze gerçekleşen iletişimi elektronik ortamda gerçekleşen iletişime doğru şekillendirdiği, sosyalleşme olgusunun sanal ortama taşındığı ve bu doğrultuda bireylerin ilişki şekillerini etkilediği belirtilmektedir. Bu şekilde kullanım gaye ve süreleri derinleşebilmekte, kullanım gaye çeşitliliği ve süreleri, sosyal medya kullanımı yalnızlık ile neticelenebilmektedir. Yalnızlık, sosyal ağ siteleri kullanımının hem nedeni hem de neticesi olarak karşımıza çıkmaktadır (14).

2.2.4. Üniversite Öğrencileri ve Yalnızlık

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kullanımı artan bilgisayar ve internet kullanımı her yaş ve kesimde yaygınlaşsa da yapılan araştırmalar gençler arasında oldukça popüler olduğunu göstermektedir (63).

İnternetin en yoğun kullanıcıları olan üniversite öğrencilerinin interneti bu derece yaygın kullanmalarının nedenleri arasında akademik kaynağa ulaşma ve kullanma arzuları, oyun oynama, müzik dinleme ve romantik ilişki kurma yer almaktadır. Aynı zamanda öğrenciler bu dönemde gelişimsel dönem özellikleri olarak kimlik araştırma, deneme ve bulma döneminde olmaları nedeniyle kimlik oluşumunda internet kullanımının rolü ile ilgili pek çok araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Bahsi geçen araştırmalarda internetin kişilere kimliklerini saklama, arzu etikleri kimlikte görünme, kimlikleri hakkında oldukça zengin dönütler sağlayan pek çok kişi ile iletişime girme olanağı sağlamaktadır. Bu tür olanaklar kimlik gelişimlerini hızlandırabilmekte iken bir yandan da internet ortamında devamlı "olmasını istediği" kimlikleri de gösterebilmektedir. Bu durum ise kimlik değerlendirmelerinde gerçeğe uygun olmayan şekilde kimliklerinde şişmelere sebep olabilmekte, kişiler gerçek kimliklerinden kaçınmak için interneti bir araç olarak kullanmakta ve sanal mecralara gitgide daha fazla yönelebilmektedir (1,64). Dolayısıyla kullanımı artmakta olan internetin sosyal etkileşim üzerinde olumsuz etkileri dezavantaj olmakta ve yalnızlık ile bağdaştırılabilmektedir (54).

Yalnızlık her yaşta görülebilse de geç ergenlik ve erken yetişkinlik gelişim döneminde yaygın şekilde görülmektedir (65). Literatüre bakıldığında, gençlerde

daha yüksek oranda karşılaşıldığı, orta erişkinlik döneminde bu oranın azaldığı ve geç erişkinlik döneminde yükseldiği görülmektedir (66). Bu dönemde yaşanılan olayların iyi veya kötü fark etmeksizin yaşantının geri kalanı için iz bırakan, unutulmaz etkileri olmakta, kişi yaşadığı bu dönemi yeni tecrübe ve bilinç oluşumu kazandıkları bir dönem olarak algılamaktadır. Yaşantının sürekliliğinde, bir evreden diğer evreye çeşitli geçişler bulunmakta, bu geçişlerden biri de oldukça önemli olan liseden üniversiteye geçiş olarak karşımıza çıkmaktadır (67). Özellikle bu dönemde öğrenciler akademik stres ile karşı karşıya kalmakta, yeni olan sosyal çevrede kabul görme, mesleki anlamda başarısız olma kaygısı, iyi not alma zorunluluğu hissetme, maddi durum, kalacak yer temini, bireyin girmiş olduğu yeni sosyal çevrede özerklik ve kimliğinin yeniden oluşturulması gibi faktörler yalnızlığa daha yatkın hale getirebilmektedir (68).

Kişiler aile fertlerinden ve evlerinden ayrılıp yeni bir ortama alışmakta zorluk çekmekte, bu sebeple yalnızlık hissedebilmektedir. Üniversite döneminde kullanımı artan sosyal ağlar ile duyguların tam manasıyla sunulamadığı sanal iletişim ortamları oluşmakta ve artan sanal flörtün getirdiği tatminsizlik, aileden uzak kalmak, yetersiz özgüven gibi faktörler bu dönemde yaşanılan yalnızlığın nedenleri arasında sayılabilmektedir (67). Yaşanılan yalnızlığın sonucunda alkol, sigara ve madde bağımlılığı, depresyon, intihar gibi istenmedik durumlarda artış olduğu belirtilmektedir (66).

2.3. SOSYAL AĞ SİTELERİ KULLANIM AMAÇLARI, YALNIZLIK VE PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİNİN ROLÜ

Her geçen gün yaşamımızda daha fazla rol oynayan sosyal ağ siteleri ile bilhassa genç nüfusun sosyal ağ siteleri kullanım sürelerine ve üyelik sayılarına bakıldığında güncel bir yaşam tarzına yönelişin var olduğu görülebilmektedir (69). Bireylerin yüz yüze gerçekleşen iletişimi elektronik ortamda gerçekleşen iletişime doğru şekillendirdiği, sosyalleşme olgusunun sanal ortama taşındığı ve bu doğrultuda bireylerin ilişki şekillerini etkilediği belirtilmektedir. Her kullanıcısının bu ağlara atfettiği mana farklı olmakta; kimi içerik üretmek, kimi bilgiye ulaşmak, kimi özgür zamanı değerlendirmek kimi de yaşamlarındaki eksiklikleri tamamlamak amacıyla

bu ağlara yönelmektedir (14). Dolayısıyla bireylerin yaşamları gerçek yaşamdan uzaklaşıp daha sanal hale gelmektedir (13).

2014 yılında üniversite öğrencileri üzerinde sosyal ağ sitesi kullanım alışkanlıkları ile ilgili yapılan çalışmada, üniversite öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini ilk sırada bilindik kişilerle iletişime geçmek amacıyla, ikinci sırada gündeme dair hadiseler hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla kullandıkları saptanmıştır. Diğer kullanım amaçları ise; eski arkadaşlarını bulmak, müzik, fotoğraf ve video paylaşımı, özgür vakitleri kıymetlendirmek gibi eğlence amaçlı olduğu saptanmıştır. Yine aynı çalışmada bu sitelerin bağımlılık oluşturduğu, çok zaman harcanması ile vaktin boşa harcandığı, kişisel bilgilerin çalınmasına zemin hazırladığı, özel yaşamın gizliliğinin yok sayılmasına neden olduğu ve yüz yüze iletişimi engellediği gibi dezavantajları olabildiği saptanmıştır (69). Öztürk ve Akgün (2012) sosyal paylaşım sitelerinin üniversite öğrencileri üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini saptadıkları çalışmada; öğrencilerin bahsi geçen sitelerde kendilerini daha kolay ifade etme, merak duygularında artış, eğitim ile ilgili alanlarda çevrim içi yardım alabilme, sosyalleşme düzeylerinde artma, haberleşme sağlama, paylaşım yapma, sosyal çevrelerinde artış ve psikolojik olarak rahatlama gibi konularda olumlu etkilerinin olduğu, tüm bunların yanı sıra kişisel bilgilerinin çalınma tehlikesi, akademik başarıda düşüş, fazla zaman harcanması, sosyalleşmenin önüne geçmesi gibi konularda ise olumsuz etkileri olduğu saptanmıştır (70). Dolayısıyla kullanımı artmakta olan internetin sosyal etkileşim üzerinde olumsuz etkileri internetin dezavantajlarından sayılmakta ve yalnızlık ile bağdaştırılabilmektedir (54).

Çoğu insanın hayatı boyunca her dönemde ve her yaşta karşılaşabildiği yalnızlık, ciddi bir psikolojik problemdir (53). Yalnızlık çoğu ülkede hem fiziksel hem de zihinsel olarak sağlığı olumsuz yönde etkileyen yaygın bir sorundur. Kişinin başkaları ile olan iletişimlerinin yalnızlık duygusunu mutlak olarak azaltmayacağı bildirilmektedir. Her yaşta yaşanabilen yalnızlık depresyon ve kaygı gibi olumsuz sağlık sorunlarına yol açabilmekte, yalnızlığın sonucu olarak intihar düşünceleri ve girişimleri ortaya çıkabilmektedir (50,66).

Üniversite öğrencilerinin ruhsal durumunu etkileyen başlıca etmenler incelendiğinde; öğrencilerin aile fertlerinden ve evlerinden ayrılıp yeni bir ortama

alışmakta yaşadıkları zorluk ve bu sebeple hissedilen yalnızlık duygusu, akademik olarak karşı karşıya kalınan stresörler, yeni olan sosyal çevrede kabul görme, mesleki anlamda başarısız olma kaygısı, iyi not alma zorunluluğu hissetme, maddi durum, kalacak yer temini, bireyin girmiş olduğu yeni sosyal çevrede özerklik ve kimliğinin yeniden oluşturulması gelmektedir (67,68). Üniversite öğrencilerinin yaşadığı tüm bu zorluklar düşünüldüğünde öğrencilere stres ile başa çıkma teknikleri, kriz ve krizle mücadele, problem çözme yetisi geliştirme, kendini tanıma, iletişim vb. konularda eğitim planlanması, eğitim sonuçlarının değerlendirilerek ruhsal belirtiler açısından daha riskli olan grupların psikolojik danışmanlık merkezi tarafından izlenmesi önerilmektedir (71).

Öğrenciler tarafından yoğun olarak kullanılan internet ve sosyal ağlar düşünüldüğünde ortaya çıkabilecek internet bağımlılığı sınırlılıklarının ve çözümünün ne olduğu, sanal mecralarda savunmasız veya mağdur oldukları hissine kapıldıklarında nereden yardım isteyecekleri konusunda bilgilendirilmesi, zorlanmadan, hızlı bir şekilde ulaşıp yardım arayışında bulunabilecekleri psikiyatri hemşiresi gibi profesyonel danışmanların olması hem bu profesyonellere kolay erişimin sağlanabilmesi hem de önleyici ve koruyucu önlemlerin alınması için üniversitelerde psikolojik danışma merkezlerinin yaygınlaştırılması önem taşımaktadır (63). Tüm bu süreç göz önüne alındığında sağlığı koruma ve geliştirmede ön planda yer alan, ruh sağlığı ve psikiyatri hemşiresi; eğitici, savunucu, lider, araştırmacı rolleri ile çocukluk döneminden başlayarak yaşlılık da dahil olmak üzere toplum ruh sağlığı hizmeti vererek, kişilerin pozitif psikolojik gelişimlerini ve dahil oldukları yaş döneminin gelişimsel işlevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirmelerine yardım edebilmektedir (72,73).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Araştırma, hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları, sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri ile aralarındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla kesitsel tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

3.2. ARAŞTIRMANIN YAPILDIĞI YER

Bu araştırma, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi'nde 2023-2024 eğitim-öğretim yılında yapılmıştır. Ankara ilinde bulunan Gülhane Hemşirelik Fakültesi lisans düzeyinde eğitim vermektedir ve eğitim-öğretim süresi dört yıldır. Öğrenim dili Türkçe olan bu programdan "hemşire" unvanı ile mezun olunmaktadır.

3.3. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim-öğretim döneminde Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi'nde öğrenim gören 746 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi homojen yapıda olmayan evren için Salant ve Dillman'ın (1994) belirlediği formül ile %95 güven aralığında, 0,05 hata payı ile 254 öğrenci olarak hesaplanmıştır (74). Araştırma, Gülhane Hemşirelik Fakültesi dördüncü sınıfta 73; üçüncü sınıfta 97; ikinci sınıfta 104; birinci sınıfta 81 öğrenci olmak üzere toplamda 355 öğrenci ile tamamlanmıştır.

3.3.1. Dâhil Olma Kriterleri

- 18 yaş ve üzeri olmak
- Akıllı cep telefonuna sahip olmak
- Araştırmaya katılmaya gönüllü olmak

3.3.2. Araştırmadan Dışlanma Kriterleri

- Araştırmaya katılmaya gönüllü olmamak.

3.4. ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 17/08/2023 tarih ve 4641 numaralı araştırma için onay alınmıştır (Bkz. EK1). Daha sonraSağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi Dekanlığından yazılı olarak izin alınmıştır (Bkz. EK-2). Araştırmaya katılım gösteren öğrencilere araştırma hakkında yazılı bilgi verilmiş olup gönüllü olarak katıldıklarına dair onay alınmıştır (Bkz. EK-3). Araştırmada kullanılan Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği ve Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışmasını yapan yazarlardan izin alınmıştır (Bkz. EK-4).

3.5. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

3.5.1. Tanıtıcı Bilgi Formu (Bkz. EK-5)

Literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından oluşturulan tanıtıcı bilgi formu; yaş, cinsiyet, öğrenim görülen sınıf, yaşanılan yer, sosyal ağ siteleri kullanım amacı, hobiye sahip olma durumu, sosyal ağ sitelerinden hangilerinin kullanıldığı ve günde ortalama kullanım süresine ilişkin sorular yer almaktadır (67,75,76).

3.5.2. Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği (SASKAÖ)(Bkz. EK-6)

Karal ve Kokoç (2010) tarafından üniversite öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçlarını belirlemeye yönelik geliştirilmiş olan ölçek 14 maddeden oluşmaktadır. "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı Kullanım", "Tanıma-Tanınma Amaçlı Kullanım" ve "Eğitim Amaçlı Kullanım" olmak üzere üç alt boyuttan oluşan 5'li likert tipli bu ölçekten alınabilecek en düşük puan 14, en yüksek puan 70'tir. "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı Kullanım" alt boyutu 1, 3, 6, 7, 9, 10, 11. Sorular olmak üzere toplam 7 madde, "Tanıma-Tanınma Amaçlı Kullanım" alt boyutu 2, 4, 14. Sorular olmak üzere toplam 3 madde ve "Eğitim Amaçlı Kullanım" alt boyutu 5, 8, 12, 13. Sorular olmak üzere toplam 4 maddeyi içermektedir. Alt boyutlardaki maddelerden elde edilen toplam puan, o alt boyuttaki madde sayısına bölündüğünde o alt boyutla ilgili kullanım amacına ilişkin bilgi (puan) elde edilmektedir. Herhangi

bir kesim noktası bulunmayan ölçeğin alt boyutlarından alınan yüksek puan, sosyal medya kullanım amaçları eğilimini göstermektedir. Ölçeğin geneli için Cronbach's Alpha değeri 0,83 olmak üzere sosyal etkileşim-iletişim amaçlı kullanım alt boyutu için 0,80, tanıma ve tanınma amaçlı kullanım alt boyutu için 0,74, eğitim amaçlı kullanım alt boyutu için 0,66'dir (77). Bu çalışmada ise Cronbach's Alpha değeri ölçeğin tamamı için 0,88 olmak üzere sosyal etkileşim- iletişim amaçlı kullanım alt boyutu için 0,88, tanıma ve tanınma amaçlı kullanım alt boyutu için 0,87, Eğitim amaçlı kullanım alt boyutu için 0,86 olarak bulunmuştur.

3.5.3.Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S)(Bkz. EK-7)

SELSA-S Ölçeği yalnızlık duygusunu ölçmek amacıyla DiTommaso (1993) ve Spinner (1997) tarafından Weiss'in (1973) duygusal izolasyon deneyimi (duygusal yalnızlık) ile sosyal izolasyon (sosyal yalnızlık) arasındaki ayrımla tutarlı, teoriye dayalı olarak çok boyutlu olacak şekilde geliştirilmiştir. Türkçe geçerlik güvenilirliği Akgül tarafından 2020 yılında yapılmıştır. Toplamda 15 maddesi olan ölçek üç alt ölçekten oluşmaktadır. Sosyal Yalnızlık (SY) Alt Ölçek maddeleri; 2, 5, 7, 9, 13 iken; Duygusal Yalnızlık Alt Ölçekleri: Ailesel Duygusal Yalnızlık (ADY) Alt Ölçeği; 1, 4, 8, 11, 12 ve Romantik Duygusal Yalnızlık (RDY) Alt Ölçeği; 3, 6, 10, 14, 15'inci maddeleridir. Duygusal Yalnızlık puanını Ailesel Duygusal Yalnızlık Alt Ölçeği ve Romantik Duygusal Yalnızlık Alt Ölçeği toplamı oluşturmaktadır. Toplam yalnızlığı hesaplamak için; "Duygusal Yalnızlık" sonuçları ile "Sosyal Yalnızlık" sonuçları toplanmalıdır. Bu iki alt ölçeğin toplamı genel yalnızlık puanını oluşturmaktadır. Sosyal yalnızlık alt ölçeğinde arkadaşlık ilişkileri ve arkadaşlar tarafından anlaşılmaya ilişkin sorular yer almaktadır. Duygusal yalnızlık alt ölçeği ise sevgili/eş ve aileyi içeren sorular yer almaktadır. Ailesel duygusal yalnızlık alt ölçeği aileyle ilişkiler, ailenin verdiği destek gibi sorular içerirken; romantik duygusal yalnızlık alt ölçeğinde sevgili/eş, duygusal ilişkileri içeren sorular yer almaktadır. Aynı zamanda ölçekte 9 madde ters, 6 madde düz kodlanmaktadır. SELSA-S ölçeğinin iç tutarlık katsayıları; Romantik Duygusal Alt Ölçeği 0,85, Ailesel Duygusal Yalnızlık Alt Ölçeği 0,76, Sosyal Yalnızlık Alt Ölçeği 0,82 ve toplamda 0,83 olarak bulunmuştur (49,78,79). Bu çalışmada ise SELSA-S ölçeğinin

iç tutarlık katsayıları; RDY 0,84, ADY 0,83, SY 0,84 ve SELSA-S ölçeği genel toplamı için ise 0,85 olarak belirlenmiştir.

3.6. VERİLERİN TOPLANMASI

Çalışmada dahil olma kriterlerine uygun katılımcılara çalışmanın amacı, verilerin toplanma yöntemi, hangi verilerin toplanması gerektiği, verilerin ne amaçla kullanılacağına yönelik bilgilendirme yapılmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından katılımcılara "Google Form" ile uygulanmıştır. Veri toplama araçlarının doldurulması yaklaşık olarak 5-8 dakika sürmüştür. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan katılımcıların çalışmaya katılım sağlamaya yönelik onamları Google Form üzerinden alınmıştır.

3.7. VERİLERİN İSTATİSTİKSEL ANALİZİ

Araştırmada elde edilen veriler bilgisayar ortamında Statistical Package for Social Science (SPSS) 22.0 istatistik programı aracılığıyla değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerinin belirlenmesinde frekans ve yüzde analizlerinden, ölçeğin incelenmesinde ortalama ve standart sapma istatistiklerinden faydalanılmıştır. Araştırma değişkenlerinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek üzere Kurtosis (Basıklık) ve Skewness (Çarpıklık) değerleri incelenmiştir (Bkz. Tablo 3.7.1). İlgili literatürde, değişkenlerin basıklık çarpıklık değerlerine ilişkin sonuçların +1.5 ile-1.5 (80), +2.0 ile -2.0 (81) arasında olması normal dağılım olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada değişkenlerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Verilerin analizinde parametrik yöntemler kullanılmıştır. Öğrencilerin ölçek düzeylerini belirleyen boyutlar arasındaki ilişkiler pearson korelasyon ve lineer regresyon analizleri aracılığıyla incelenmiştir. Korelasyon katsayıları (r) 0,00-0,25 çok zayıf; 0,26-0,49 zayıf; 0,50-0,69 orta; 0,70-0,89 yüksek; 0,90-1,00 çok yüksek olarak değerlendirilmiştir (83). Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek düzeylerindeki farklılaşmaların incelenmesinde bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve post hoc (Tukey, LSD) analizlerinden faydalanılmıştır. Etki büyüklüğünü hesaplamak için Cohen(d) ve Eta kare (η^2) katsayıları kullanılmıştır. Etki büyüklüğü gruplar arasındaki farkın önemli

kabul edilecek büyük bir fark olup olmadığını göstermektedir. Cohen değeri 0,2:küçük; 0,5:orta; 0,8:büyük olarak, eta kare değeri 0,01:küçük; 0,06:orta; 0,14:büyük olarak değerlendirilmektedir (83).

Tablo 3.7.1: Normal Dağılım Tablosu

Ölçek	Basıklık	Çarpıklık
Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği (SASKAÖ) Toplam Puanı	0,014	-0,028
Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	-0,153	-0,313
Tanıma ve Tanınma Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	-0,341	0,542
Eğitim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	0,686	-0,539
Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S) Toplam Puanı	-0,617	-0,110
Romantik Duygusal Yalnızlık (RDY) Alt Ölçeği	-0,986	-0,500
Sosyal Yalnızlık (SY) Alt Ölçeği	-0,341	0,640
Ailesel Duygusal Yalnızlık (ADY) Alt Ölçeği	-0,239	0,884

3.8. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma sonuçları sadece bu örneklem grubuna genellenebilir. Araştırmanın tek merkezli olması da sınırlılıklar arasında yer almaktadır.

4. BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları, sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri ilearalarındaki ilişkiyi değerlendiren bu araştırmanın bulguları aşağıda sıralanmıştır.

4.1. HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANIMLAYICI ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Bu bölümde öğrencilerin tanımlayıcı özelliklere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 4.1.1. Öğrencilerin Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Dağılımı (n=355)

Özellikler	**X̄±ss**	
Yaş	20,437±1,942	
Özellikler	**Frekans (n)**	**Yüzde (%)**
Cinsiyet		
Kadın	316	89,0
Erkek	39	11,0
Sınıf		
1	81	22,8
2	104	29,3
3	97	27,3
4	73	20,6
Yaşanılan Yer		
Aileyle Beraber	201	56,6
ÖğrenciYurdu	136	38,3
Diğer	18	5,1
Sosyal Ağ Sitelerinin Hangi Amaçla Kullanıldığı*		
Araştırma Yapma	252	71,0
Arkadaş Edinme	115	32,4
Bilgi Edinme	293	82,5
İletişim Kurma	290	81,7
Vakit Geçirme	315	88,7
Eğlenme	301	84,8
Diğer Amaçlar	38	10,7
Hobi Varlığı		
Evet	223	62,8
Hayır	132	37,2
Sosyal Ağ Sitelerinden Hangilerinin Kullanıldığı*		
Facebook	25	7,0
Instagram	338	95,2
Twitter	169	47,6
Youtube	324	91,3
Snapchat	179	50,4
Telegram	86	24,2
Linkedin	18	5,1
Diğer Ağlar	35	9,9
Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Süresi		
1-2 Saat	87	24,5
3-4 Saat	149	42,0
5 Saat ve üzeri	119	33,5

X̄: Ortalama; S.S.: Standart Sapma; Min: En Küçük Değer; Maks: En Büyük Değer

*Birden fazla seçilen madde

Tablo 4.1.1. incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin 316'sı (%89,0) kadın, 39'u (%11,0) erkek olup, yaş ortalamasının 20,437±1,942 (yıl) olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin 104'ünün (%29,3) ikinci sınıfta okuduğu, 201'inin (%56,6) ailesiyle birlikte yaşadığı, 315'inin (%88,7) sosyal ağ sitelerini vakit geçirme amaçlı kullandığı, 223'ünün (%62,8) hobiye sahip olduğu, öğrencilerin sosyal ağ siteleri içerisinde en çok Instagram'ı kullandığı, 149'unun (%42,0) ise 3-4 saat arasında sosyal ağ sitelerini kullandığı saptanmıştır.

4.2. HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL AĞ SİTELERİ KULLANIM AMACI ÖLÇEĞİ, YETİŞKİNLER İÇİN SOSYAL VE DUYGUSAL YALNIZLIK ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI

Bu bölümde öğrencilerin sosyal ağ siteleri kullanım amacı ile sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyi puan ortalamalarına yönelik bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.2.1. Öğrencilerin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği ile Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği Puan Ortalamaları (n=355)

Ölçekler	$\bar{x}$±ss	Min.-Maks.
Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği Toplam (SASKAÖ)	46,603±10,006	16,000-70,000
Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	24,456±5,824	7,000-35,000
Tanıma ve Tanınma Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	7,217±3,010	3,000-15,000
Eğitim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	14,930±3,036	4,000-20,000
Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeyi Ölçeği Toplam (SELSA-S)	45,039±13,926	15,000-78,000
Romantik Duygusal Yalnızlık (RDY) Alt Ölçeği	22,124±9,236	5,000-35,000
Sosyal Yalnızlık (SY) Alt Ölçeği	12,470±5,489	5,000-29,000
Ailesel Duygusal Yalnızlık (ADY) Alt Ölçeği	10,445±5,670	5,000-29,000

$\bar{X}$, Ortalama; S.S., Standart Sapma; Min, En Küçük Değer; Maks, En Büyük Değer

Araştırmaya katılan öğrencilerin "SASKAÖ" puan ortalaması 46,603±10,006; "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım alt boyutu" ortalaması 24,456±5,824; "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu ortalaması 7,217±3,010; "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu ortalaması ise 14,930±3,036

olarak saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin "SELSA-S" puan ortalaması 45,039±13,926; "RDY" puan ortalaması 22,124±9,236; "SY" puan ortalaması 12,470±5,489; "ADY" puan ortalaması ise 10,445±5,670 olarak bulunmuştur.

4.3. HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL AĞ SİTELERİ KULLANIM AMACI ÖLÇEĞİ İLE YETİŞKİNLER İÇİN SOSYAL VE DUYGUSAL YALNIZLIK ÖLÇEĞİ PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bu bölümde öğrencilerin sosyal ağ siteleri kullanım amacı ölçeği ile sosyal ve duygusal yalnızlık düzeylerini belirleyen boyutlar arasındaki ilişkiler korelasyon ve regresyon analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.3.1. Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Puanları Arasındaki İlişki

Ölçekler (n=355)		SASKAÖ Toplam	Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	Tanıma ve Tanınma Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	Eğitim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu
SELSA-S Toplam Puanı	r p	0,036 0,497	0,001 0,992	0,151** **0,004**	-0,031 0,557
RDYAlt Ölçeği	r p	0,164** **0,002**	0,155** **0,003**	0,142** **0,007**	0,101 0,057
SYAlt Ölçeği	r p	-0,151** **0,004**	-0,199** **0,000**	0,028 0,597	-0,143** **0,007**
ADYAlt Ölçeği	r p	-0,032 0,548	-0,059 0,269	0,111* **0,036**	-0,103 0,053

*<0,05; **<0,01; Pearson Korelasyon Analizi

Tablo 4.3.1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin; "SELSA-S" toplam puanı ile "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu arasında pozitif yönde, çok zayıf derecede ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0.05$).

"RDY" alt ölçeği ile "SASKAÖ" toplam puanı, "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı" kullanım alt boyutu arasında ve "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu arasında pozitif yönde, çok zayıf derecede istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0.05$).

"SY Alt Ölçeği" ile "SASKAÖ" toplam puanı, "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım alt boyutu ve "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu arasında negatif yönde, çok zayıf derecede ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0.05$).

"ADY Alt Ölçeği" ile "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu arasında pozitif yönde, çok zayıf derecede ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0.05$).

"SELSA-S" toplam puanı ile "SASKAÖ" toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p\geq0.05$).

"SELSA-S" toplam puanı ile "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı" kullanım alt boyutu, "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu arasında, "RDY Alt Ölçeği" ile "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu arasında, "SY Alt Ölçeği" ile "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu arasında, "ADY Alt Ölçeği" ile "SASKAÖ" toplam puanı, "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı" kullanım alt boyutu ve "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunamamıştır ($p\geq0.05$).

Tablo 4.3.2 Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacının, Kullanım Amacı Alt Boyutlarının Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	**Bağımsız Değişken**	**Standart Edilmemiş Katsayılar**		**Standart Edilmiş Katsayılar**	**t**	**p**	**R^2**	**F**	**%95 Güven Aralığı**	
		B	**SE**	**ß**					**Alt**	**Üst**
SELSA- S Toplam Puanı	**Sabit**	42,693	3,528		12,100	**0,000**	*-0,002*	*0,463*	35,753	49,632
	Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Toplam Puanı	0,050	0,074	0,036	0,680	0,497			-0,095	0,196
SELSA-S Toplam Puanı	**Sabit**	47,027	3,855		12,198	**0,000**	*0,029*	*4,484*	39,444	54,609
	Sosyal Etkileşim İletişim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	-0,274	0,181	-0,115	-1,516	0,130			-0,629	0,081
	Tanıma ve Tanınma Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	1,090	0,303	0,236	3,592	**0,000**			0,493	1,687
	Eğitim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu	-0,211	0,295	-0,046	-0,716	0,475			-0,791	0,369

SE: Standart Hata; B ve SE: Standart Edilmemiş Katsayılar, ß: Standart Edilmiş Katsayılar, t: Bağımsız Örneklem T Testi.

Tablo 4.3.2 incelendiğinde, öğrencilerin "Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı" ile "Sosyal ve Duygusal Yalnızlık" arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmamıştır (F=0,463; p=0,497).

Tablo 4.3.2 incelendiğinde, "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı" kullanım alt boyutu, "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu, "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu ile "Sosyal ve Duygusal Yalnızlık" toplam puanı arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur (F=4,484; p=0,004). Sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyindeki toplam değişim %2,9 oranında "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı" kullanım alt boyutu, "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu, "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu tarafından açıklanmaktadır (R^2=0,029). "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı" kullanım alt boyutu "Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeyini" etkilememektedir (p=0.130≥0.05).

Tablo 4.3.2 incelendiğinde, "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu "Sosyal ve Duygusal Yalnızlık" düzeyini arttırmaktadır (ß=0,236). "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu "Sosyal ve Duygusal Yalnızlık" düzeyini etkilememektedir (p=0.475≥0.05).

Tablo 4.3.3 Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacının RDY, SY ve ADY Alt Ölçekleri Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	**Bağımsız Değişken**	**Standart Edilmemiş Katsayılar**		**Standart Edilmiş Katsayılar**	**T**	**p**	**R^2**	**F**	**%95 Güven Aralığı**	
		B	**SE**	**ß**					**Alt**	**Üst**
RDY Alt Ölçeği	**Sabit**	15,071	2,310		6,524	0,000	*0,024*	*9,750*	10,528	19,614
	SASKAÖ Toplam Puanı	0,151	0,048	0,164	3,122	**0,002**			0,056	0,247
SY Alt Ölçeği	**Sabit**	16,332	1,376		11,873	0,000	*0,020*	*8,243*	13,627	19,038
	SASKAÖ Toplam Puanı	-0,083	0,029	-0,151	-2,871	**0,004**			-0,140	-0,026
ADY Alt Ölçeği	**Sabit**	11,290	1,437		7,858	0,000	*-0,002*	*0,361*	8,464	14,115
	SASKAÖ Toplam Puanı	-0,018	0,030	-0,032	-0,601	0,548			-0,077	0,041

SE:Standart Hata; B ve SE:Standart Edilmemiş Katsayılar; ß: Standart Edilmiş Katsayılar, t:Bağımsız Örneklem T Testi

Tablo 4.3.3'e göre "SASKAÖ" toplam puanı ile "RDY Alt Ölçeği" arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur (F=9,750; p=0,002<0.05). "RDY Alt Ölçeği" düzeyindeki toplam değişim %2,4 oranında "SASKAÖ" toplam puanı tarafından açıklanmaktadır (R^2=0,024). "SASKAÖ" toplam puanı "RDY Alt Ölçeği" düzeyini arttırmaktadır (ß=0,164).

Tablo 4.3.3'e göre, "SASKAÖ" ile "SY Alt Ölçeği" arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur (F=8,243; p=0,004<0.05). "SY" düzeyindeki toplam değişim %2 oranında "SASKAÖ" toplam puanı tarafından açıklanmaktadır (R^2=0,020). "SASKAÖ" toplam puanı "SY" düzeyini azaltmaktadır (ß=-0,151).

Tablo 4.3.3'e göre, "SASKAÖ" toplam puanı ile "SY Alt Ölçeği" arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmuştur (F=8,243; p=0,004<0.05). "SY" düzeyindeki toplam değişim %2 oranında "SASKAÖ" toplam puanı tarafından açıklanmaktadır (R^2=0,020). "SASKAÖ" toplam puanı "SY" düzeyini azaltmaktadır (ß=-0,151). "SASKAÖ" toplam puanı ile "ADY Alt Ölçeği" arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi anlamlı bulunmamıştır (F=0,361; p=0,548≥0,050).

4.4. HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANIMLAYICI ÖZELLİKLERE GÖRE SOSYAL AĞ SİTELERİ KULLANIM AMACI ÖLÇEĞİ İLE YETİŞKİNLER İÇİN SOSYAL VE DUYGUSAL YALNIZLIK ÖLÇEĞİ PUANLARI

Bu bölümde sosyal ağ siteleri kullanım amacı ölçeği ile yetişkinler için sosyal ve duygusal yalnızlık ölçeği puanlarının hemşirelik öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre farklılaşma durumları incelenmiştir.

Tablo 4.4.1. Tanımlayıcı Özelliklere Göre Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği Puanları

Demografik Özellikler	**n**	**SASKAÖ Toplam Puanı**	**Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu**	**Tanıma ve Tanınma Amaçlı Kullanım Alt Boyutu**	**Eğitim Amaçlı Kullanım Alt Boyutu**
Cinsiyet		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
Erkek	39	46,256±12,339	23,539±6,920	8,385±3,536	14,333±3,651
Kadın	316	46,646±9,702	24,570±5,676	7,073±2,913	15,003±2,950
t		-0,229	-1,043	2,588	-1,301
p		0,850	0,297	**0,010**	0,276
Sınıf		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
1	81	42,840±9,887	22,370±5,741	6,642±2,776	13,827±3,154
2	104	48,087±10,100	25,394±5,673	7,539±3,271	15,154±3,309
3	97	44,495±9,317	23,155±5,810	6,495±2,662	14,845±2,815
4	73	51,466±8,534	27,164±4,816	8,356±2,950	15,945±2,356
F		12,957	12,318	7,071	6,817
p		**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
PostHoc		2>1, 4>1, 4>2, 2>3, 4>3 (p<0.05)	2>1, 4>1, 4>2, 2>3, 4>3 (p<0.05)	2>1, 4>1, 2>3, 4>3 (p<0.05)	2>1, 3>1, 4>1, 4>3 (p<0.05)
Yaşanılan Yer		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
Aileyle Birlikte	201	45,731±10,016	24,080±6,000	6,851±2,925	14,801±3,085
Öğrenci Yurdu	136	47,868±10,242	24,941±5,703	7,809±3,085	15,118±3,001
Diğer	18	46,778±7,042	25,000±4,524	6,833±2,813	14,944±2,817
F		1,861	0,970	4,342	0,440
p		0,157	0,380	**0,014**	0,644
PostHoc				2>1 (p<0.05)	
Hobi Varlığı		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
Evet	223	46,767±10,269	24,583±6,083	7,220±2,994	14,964±3,171
Hayır	132	46,326±9,576	24,242±5,373	7,212±3,049	14,871±2,805
t		0,401	0,532	0,023	0,278
p		0,689	0,595	0,982	0,781
Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım Süresi		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
1-2 Saat	87	44,368±11,493	22,678±6,732	6,908±3,266	14,782±3,040
3-4 Saat	149	46,772±10,018	24,611±5,578	7,282±3,102	14,879±3,236
5 Saat ve Üzeri	119	48,025±8,510	25,563±5,108	7,361±2,693	15,101±2,781
F		3,441	6,449	0,628	0,312
p		**0,033**	**0,002**	0,534	0,732
PostHoc		3>1 (p<0.05)	2>1, 3>1 (p<0.05)		

F: Anova Testi; t: Bağımsız Gruplar T-Testi; PostHoc:Tukey, LSD

Tablo 4.4.1. incelendiğinde, öğrencilerin cinsiyetlerine göre erkeklerin"Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu puanları ($\bar{x}$=8,385, ss= 3,536), kadınların "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu puanlarından ($\bar{x}$=7,073, ss= 2,913) yüksek bulunmuştur (t=2,588; p=0.01<0.05; d=0,439; η^2=0,019). Öğrencilerin "SASKAÖ" toplam puanları, "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım alt boyutu, "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu puanları cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir (p≥0.05).

Tablo 4.4.1.'e göre, öğrencilerin "SASKAÖ" toplam puanları sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (F=12,957;

p=0<0.05; η^2=0,100). Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla analiz yapılmıştır. Bu doğrultuda; 2. Sınıfların "SASKAÖ" toplam puanları 1. Sınıfların ve 3. Sınıfların "SASKAÖ" toplam puanlarından yüksektir (p<0.05). 4. Sınıfların "SASKAÖ" toplam puanları ise 1. Sınıfların, 2. Sınıfların ve 3. Sınıfların "SASKAÖ" toplam puanlarından yüksektir (p<0.05).

Öğrencilerin "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım alt boyut puanları sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (F=12,318; p=0<0.05; η^2=0,095). Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla analiz yapılmıştır. Bu doğrultuda; 2. Sınıfların "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım puanları, 1. ve 3. Sınıfların "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım puanlarından yüksektir (p<0.05). 4. Sınıfların "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım puanların ise 1. Sınıfların, 2. Sınıfların ve 3. Sınıfların "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım puanlarından yüksektir (p<0.05).

Öğrencilerin "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu puanları sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (F=7,071; p<0.05; η^2=0,057). Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla analiz yapılmıştır. Bu doğrultuda; 2. Sınıfların "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım puanları 1. Sınıfların ve 3. Sınıfların "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu puanlarından yüksektir (p<0.05). 4. Sınıfların "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım puanları ise 1.Sınıfların ve 3.Sınıfların "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım puanlarından yüksektir (p<0.05).

Öğrencilerin "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu puanları sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (F=6,817; p<0.05; η^2=0,055). Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla analiz yapılmıştır. Bu doğrultuda; 2. ve 3. Sınıfların "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu puanları, 1. Sınıfların "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu puanlarından yüksektir (p<0.05). 4. Sınıfların "Eğitim Amaçlı" kullanım puanları ise 1. Sınıfların ve 3. Sınıfların "Eğitim Amaçlı" kullanım puanlarından yüksektir (p<0.05).

Öğrencilerin "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu puanları yaşanılan yere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır

(F=4,342; p=0.014<0.05; η^2=0,024). Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla analiz yapılmıştır. Bu doğrultuda; öğrenci yurdunda kalan öğrencilerin "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu puanlarının aileleriyle birlikte kalanların "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Öğrencilerin "SASKAÖ" toplam puanı, "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım alt boyutu, "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu puanları yaşanılan yere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır (p≥0.05).

Öğrencilerin "SASKAÖ" toplam puanı, "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı" kullanım alt boyutu, "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" kullanım alt boyutu, "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu puanlarının hobi varlığına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır (p≥0.05).

Öğrencilerin "SASKAÖ" toplam puanlarının "Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım Süresine" göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır (F=3,441; p=0.033<0.05; η^2=0,019). Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla analiz yapılmıştır. Bu doğrultuda; "Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım Süresi" 5 saat ve üzeri olan öğrencilerin "SASKAÖ" toplam puanlarının "Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım Süresi" 1-2 saat olanların "SASKAÖ" toplam puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Öğrencilerin "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı" kullanım alt boyutu puanlarının "Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım Süresine" göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (F=6,449; p=0.002<0.05; η^2=0,035). Farkın nedeni "Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım Süresi" 3-4 saat ve 5 saat ve üzeri olan öğrencilerin "Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım Süresi" 1-2 saat olan öğrencilere göre "Sosyal Etkileşim-İletişim" amaçlı kullanım alt boyutu puanlarından yüksek olmasıdır (p<0.05).

Öğrencilerin "Tanıma ve Tanınma" amaçlı kullanım alt boyutu, "Eğitim Amaçlı" kullanım alt boyutu puanları "Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım

Süresine" göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır ($p \geq 0.05$).

Tablo 4.4.2. Tanımlayıcı Özelliklere Göre Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği Puanları

Demografik Özellikler	n	SELSA-S Toplam Puanı	RDYAlt Ölçeği	SY Alt Ölçeği	ADY Alt Ölçeği
Cinsiyet		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
Erkek	39	46,974±14,180	21,436±8,666	13,872±5,732	11,667±6,036
Kadın	316	44,801±13,898	22,209±9,314	12,298±5,442	10,294±5,615
t		0,920	-0,493	1,694	1,428
p		0,358	0,623	0,091	0,154
Sınıf		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
1	81	45,284±13,256	22,407±8,336	13,049±5,788	9,827±5,755
2	104	46,519±13,624	22,856±8,984	12,587±5,119	11,077±6,037
3	97	44,516±14,422	22,175±9,780	12,083±5,719	10,258±5,270
4	73	43,356±14,452	20,699±9,815	12,178±5,396	10,480±5,571
F		0,800	0,822	0,544	0,786
p		0,495	0,482	0,652	0,502
Yaşanılan Yer		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
Aileyle Birlikte	201	45,448±13,413	23,259±8,761	12,169±5,443	10,020±5,637
Öğrenci Yurdu	136	45,029±14,216	20,956±9,476	12,787±5,189	11,287±5,745
Diğer	18	40,556±17,127	18,278±10,889	13,444±7,883	8,833±4,780
F		1,020	4,241	0,811	2,820
p		0,362	**0,015**	0,445	0,061
PostHoc			1>2, 1>3 (p<0.05)		
Hobi Varlığı		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
Evet	223	45,332±14,145	22,489±9,446	12,381±5,523	10,462±5,707
Hayır	132	44,546±13,587	21,508±8,872	12,621±5,449	10,417±5,629
t		0,514	0,967	-0,398	0,073
p		0,608	0,334	0,691	0,942
Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım Süresi		**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**	**$\bar{x}$±ss**
1-2 Saat	87	44,448±13,566	22,230±8,468	12,379±5,377	9,839±5,720
3-4 Saat	149	46,107±13,401	22,503±9,105	12,799±5,542	10,805±5,450
5 Saat ve Üzeri	119	44,135±14,828	21,571±9,960	12,126±5,524	10,437±5,908
F		0,767	0,343	0,511	0,797
p		0,465	0,710	0,600	0,451

F: Anova Testi; t: Bağımsız Gruplar T-Testi; PostHoc: Tukey, LSD

Tablo 4.4.2. incelendiğinde, öğrencilerin "SELSA-S" toplam puanı, "RDY Alt Ölçeği", "SY Alt Ölçeği", "ADY Alt Ölçeği" puanları cinsiyete ve sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p \geq 0.05$).

Öğrencilerin "RDY Alt Ölçeği" puanlarının yaşanılan yere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($F=4,241$; $p=0.015<0.05$; $\eta^2=0,024$). Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla analiz yapılmıştır. Bu doğrultuda; ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilerin "RDY Alt Ölçeği" puanlarının (23,259±8,761) öğrenci yurdunda kalanlarınkinden ve diğer seçeneğini tercih

edenlerinkinden “RDY Alt Ölçeği” puanlarından (20,956±9,476) yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Öğrencilerin “SELSA-S” toplam puanı, “SY Alt Ölçeği”, “ADY Alt Ölçeği” puanları yaşanılan yere, hobi varlığına ve sosyal ağ siteleri günlük kullanım süresine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p\geq0.05$).

5. TARTIŞMA

Bu bölümde bulgular doğrultusunda, hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları, sosyal ve duygusal yalnızlık düzeylerine ait veriler literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

5.1. HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL AĞ SİTELERİNİ KULLANIM AMAÇLARI İLE SOSYAL VE DUYGUSAL YALNIZLIK DÜZEYLERİ

Araştırmada öğrencilerin sosyal ağ siteleri kullanım amacı toplam puan ortalamaları ortalama değerin üzerinde olup sosyal ağ sitelerinin en çok sosyal etkileşim-iletişim amacıyla kullanıldığı saptanmıştır. Hamurcu (2023) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada öğrencilerin sosyal ağ sitelerini en çok sosyal etkileşim-iletişim amacıyla kullandıklarını saptamıştır (84). Küçükkaya ve ark.nın (2019) hemşirelik öğrencileri ile ve Filiz ve ark.nın (2014) yılında üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin sosyal ağ sitelerini en çok sosyal sosyal etkileşim-iletişim kurma amaçlı kullandıkları saptanmıştır (61,85). Araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir. Diğer yandan öğrencilerin sosyal ağ sitelerini hangi amaçla kullandıklarına ilişkin veriler incelendiğinde en fazla vakit geçirme (%88,7) amaçlı kullandıkları tespit edilmiştir. Literatürde öğrencilerin sosyal ağ sitelerini en çok hangi amaçla kullandıklarını saptamak amacıyla yapılan farklı çalışmalar bulunmaktadır. Dal ve Dal (2014) yılında üniversite öğrencileri ile yaptıkları kişilik özellikleri ve sosyal ağ sitesi kullanım alışkanlıkları ile ilgili çalışmada sosyal ağ sitelerini en çok kişilerin aşina oldukları kimselerle iletişim kurmak amaçlı kullandıkları, Taştan (2021) üniversite öğrencilerinin namus algısı ile sosyal ağ kullanımı arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmada öğrencilerin sosyal ağ sitelerini en çok iletişim kurma amaçlı kullandıkları ve Karadaş ve ark.nın (2021) öğrenci hemşirelerin sosyal medya kullanımı, kullanım amaçları ve etik boyutunu inceledikleri çalışmada öğrencilerin sosyal ağ sitelerini en çok gündemi takip etmek amacıyla kullandıkları saptanmıştır (69,75,86). Bu doğrultuda yapılan araştırmaların

yürütüldüğü örneklem grubuna göre sosyal medya kullanım tercihlerinin değişim gösterdiği görülmektedir.

Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin en çok kullandığı sosyal ağ sitesinin %95,2 ile Instagram olduğu saptanmıştır. Karadaş ve ark.nın (2021) öğrenci hemşirelerin sosyal medya kullanımı, kullanım amaçları ve etik boyutunu inceledikleri çalışmada katılımcıların en çok kullandığı sosyal ağın %94,4 oranı ile Whatsapp olduğunu saptamışlardır (86). Demirbağ ve ark.nın (2022) yapmış oldukları ulusal ve uluslararası üniversite öğrencilerinde sosyal ağ kullanımı ile yalnızlık düzeyi arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada öğrencilerin sık kullandıkları sitenin %34.5 ile Facebook olduğunu saptamıştır (45). Sevinç ve ark.nın (2020) meslek yüksekokulu öğrencilerinde sosyal ağları kullanım düzeylerinin farklı parametrelere bağlı olarak belirlenmesi adlı çalışmada öğrencilerin ağırlıklı olarak Instagram ve WhatsApp kullandıkları saptanmıştır (87). Bu durum öğrencilerin sıklıkla tercih edilen ve popüler olan sosyal ağ sitelerini tercih ettiklerini düşündürmektedir.

Araştırmada öğrencilerin sosyal ağ siteleri kullanım sürelerine bakıldığında %42,0'si 3-4 saat arasında, %33,5'i 5 saat ve üzeri, %24,5'i 1-2 saat süre zarfında sosyal ağları kullandığı saptanmıştır. Karadaş ve ark.nın (2021) öğrenci hemşirelerin sosyal medya kullanımı, kullanım amaçları ve etik boyutunu inceledikleri çalışmada hemşirelik öğrencilerinin %47,6'sının 3-4 saat arasında, %37,4'ünün 1-2 saat arasında, %15'inin 5 saat üzerinde sosyal mecrada zaman harcadıkları bulunmuştur (86). Sağlam ve ark.nın (2020) üniversite öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçlarını incelediği araştırmada günlük 3-4 saat arasında sosyal ağ kullanan katılımcıların günlük 0,30-1 saat arasında, 1-2 saat arasında ve 0-30 dakika arasında sosyal ağ kullanan katılımcılara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (88). Küçükkaya ve ark.nın (2019) hemşirelik öğrencilerinde siber zorbalık ve mağduriyet ile sosyal ağ kullanım amaçları arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmada öğrencilerin %37,7'sinin günde 4 saatten fazla, %34,6'sının günde 3-4 saat sosyal ağ kullandığı belirlenmiştir (85). Bu veriler çalışma sonuçlarımızı destekler niteliktedir. Gelişen teknolojiye genç nüfusun daha kolay entegre olmasının ve teknolojinin

hayatı kolaylaştıran uygulamalarının gün içerisinde sosyal ağ kullanımını arttırdığını düşündürmektedir.

Araştırmada öğrencilerin sosyal ve duygusal yalnızlık düzeylerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Cengiz ve ark.nın (2020) hemşirelik öğrencileri ile yürüttüğü araştırmada öğrencilerin sosyal, duygusal yalnızlık düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir (15). Diğer yandan literatür incelendiğinde, her yaşta görülebilen yalnızlığın gençlerde daha yüksek oranda görüldüğü bildirilmiştir (65,66). Özellikle bu dönemde öğrenciler karşılaştıkları akademik stresin yanı sıra yeni olan sosyal çevrede kabul görme, mesleki anlamda başarısız olma kaygısı, iyi not alma zorunluluğu hissetme, maddi durum, kalacak yer temini, bireyin girmiş olduğu yeni sosyal çevrede özerklik ve kimliğinin yeniden oluşturulması gibi faktörlerin yalnızlığa daha yatkın hale getirebilmektedir (68). Tüm bu etkenlerin bir araya gelmesinin öğrencilerin sosyal duygusal yalnızlık düzeylerini etkilediği düşünülmektedir.

5.2. HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL AĞ SİTELERİNİ KULLANIM AMAÇLARI İLE SOSYAL VE DUYGUSAL YALNIZLIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Çalışmaya katılan öğrencilerin sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyi arttıkça öğrencilerin sosyal ağ sitelerini tanıma ve tanınma amaçlı kullanımlarının da arttığı saptanmıştır. Literatür incelendiğinde SASKAÖ ve SELSA-S ölçeklerinin bir arada kullanıldığı çalışmaya rastlanılmamıştır. Weiss (1973)'e göre duygusal yalnızlık, bir diğer insana samimi bir bağlılığın olmayışının sebep olduğu endişe ve boşluk duygularının görüldüğü yalnızlık çeşididir. Kişilerin bağlanabileceği imge yokluğundan kaynaklanmaktadır. Sosyal yalnızlık ise sosyal ilişkileri içeren sosyal ağın yokluğundan kaynaklanan depresyon ve sıkıntının eşlik ettiği, sosyal ağ eksikliklerinin sebep olduğu yalnızlık şeklidir, sosyal yalnızlığı hisseden birey topluma karşı yabancılaşmış hissetmektedir (49,56,57,58). Bu bilgiler doğrultusunda öğrencilerin bir diğer insana samimi bağlılık arayışı ile boşluk duygularının ve topluma karşı yabancılaşmış hissinin önüne geçme çabalarının sosyal ağ sitelerini tanıma ve tanınma amacıyla kullanım düzeylerinde artışa sebep olduğu söylenebilir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin romantik ilişkilere ilişkin yalnızlık düzeyi arttıkça sosyal ağ kullanım amaçları eğiliminde artış olduğu saptanmıştır. Literatür incelendiğinde SASKAÖ ve SELSA-S ölçeklerinin bir arada kullanıldığı çalışmaya rastlanılmamıştır. Öğrencilerin düşünce ve hislerini paylaşabileceği, kendilerine destek veren, duygusal ilişkilerindeki tatmin düzeyinin arttığı, mutluluklarına katkıda bulunacak ve duygusal gereksinimlerini karşılayacak nitelikteki romantik ilişkiyi bulma çabasının öğrencileri sosyal ağ sitelerine yönelttiğini düşündürmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin sosyal yalnızlık düzeyi arttıkça sosyal ağ siteleri kullanım düzeylerinin azaldığı, öğrencilerin sosyal ağ sitelerini sosyal etkileşim-iletişim ve eğitim amacıyla kullanım düzeylerinin azaldığı saptanmıştır. Literatür incelendiğinde SASKAÖ ve SELSA-S ölçeklerinin bir arada kullanıldığı çalışmaya rastlanılmamıştır Depresyon ve sıkıntının eşlik ettiği sosyal ağın yokluğundan kaynaklanan sosyal yalnızlık hisseden birey topluma karşı yabancılaşmış hissetmekte ve ızdırap yaşamaktadır (49,56,57,58). Dolayısıyla öğrencilerin sosyal ağ yokluk seviyesi arttıkça kendilerini topluma yabancılaşmış hissedebilmekte bu sebeple de sosyalleşme ortamını içinde barındıran sosyal ağ sitelerini, sosyal etkileşim-iletişim ve eğitim amaçlarıyla kullanmamayı tercih ettikleri düşünülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin aile ilişkilerine ilişkin yalnızlık düzeyi arttıkça sosyal ağ sitelerini tanıma ve tanınma amacıyla kullanım düzeyinde artış olduğu saptanmıştır. SELSA-S aile alt ölçeği maddeleri olan; kişinin ailesiyle birlikteyken kendisini yalnız hissetmesi, ailesinden kendisine destek verebilecek kişinin olmaması, ailesine karşı yakınlık hissinin olmaması, kendisini ailesinin parçası gibi hissetmemesi, ailesinin kişiyi gerçekten önemsediğini düşünmemesi, aile ilişkileri yalnızlık düzeyini artırmaktadır (58). Yalnızlık düzeyinde artış yaşayan bireyin yalnızlığını gidermek için sosyal ağ sitelerini daha çok tanıma ve tanınma amacıyla kullanımlarını artırdığı söylenebilir.

5.3. HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANITICI BİLGİLERİNE GÖRE SOSYAL AĞ SİTELERİNİ KULLANIM AMAÇLARI

Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla sosyal ağ sitelerini tanıma ve tanınma amaçlı kullanım düzeylerinin kadın öğrencilerinkinden anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur. SASKAÖ tanıma ve tanınma amaçlı alt boyutu maddeleri; yeni insanlarla tanışmak ve arkadaşlık kurmak, diğer insanlar tarafından tanınmak ve farklı kültürden insanlarla tanışmak amacıyla sosyal ağ sitelerini kullanmaktır (77). Maddelerden çıkarılacak sonuçlara bakıldığında; erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre yeni insanlarla tanışmak ve arkadaşlık kurmak, diğer insanlar tarafından tanınma amacı ve farklı kültürden insanlarla tanışmak amaçlarını kadın öğrencilerden daha yoğun şekilde istemeleri olarak yorumlanabilir. Sağlam ve ark. (2020) ve Filiz ve ark.nın (2014) üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarda erkek öğrencilerin "Tanıma ve Tanınma Amaçlı" alt boyut düzeylerinin kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (61,88). Bu veriler araştırma sonucunu destekler niteliktedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerde 4. Sınıfta öğrenim görenlerin sosyal medya kullanım amaçları eğilimlerinin diğer sınıflardan yüksek olduğu görülmüştür. Demirbağ ve ark. (2022) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada 3. Sınıfta öğrenim görenlerin sosyal medya kullanım amaçları eğilimlerinin 1 ve 2. Sınıflara kıyasla daha yüksek olduğu saptanmıştır (45). Ada ve ark.nın (2013) üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada son sınıf öğrencilerin bilgi arama, içerik yönetimi, problem çözme ve bağlanabilirlik yönünden sosyal ağ kullanımında daha fazla motive olduklarını, sebebi olarak da son sınıfa gelmiş öğrencilerin belli bir seviyede olgunluk ve bilince ulaşmaları ve iş hayatına daha yakın olmaları olarak belirtmişlerdir (89). Bu sonuçlardan yola çıkarak öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça sorumluluklarının artması, iş bulma ve aile kurma kaygılarının daha fazla olması gibi faktörlerin öğrencileri sosyal ağları kullanmaya yönelttiğini düşündürmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerden yurtta kalan öğrencilerin aileleriyle birlikte kalanlara göre sosyal ağ sitelerini daha çok tanıma ve tanınma amaçlı kullandıkları saptanmıştır. Ailelerinden ayrılarak, üniversiteye yeni başlayan öğrenciler yeni sosyal ortam oluşturma sürecine girmektedir. Arkadaş çevresi, ailesinden ayrılıp yeni

bir ortama giren gençler için önemli bir sosyal destek kaynağı haline gelmektedir (90).

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal ağ siteleri günlük kullanım süreleri arttıkça sosyal ağ siteleri kullanım amacı eğilimleri ve sosyal ağ sitelerinin sosyal etkileşim-iletişim amaçlı kullanımlarının da artış gösterdiği saptanmıştır. Yoğun internet kullanımına sahip üniversite öğrencileri, interneti karşılıklı iletişim kurmak, bilimsel araştırma yapmak, haberleri takip etmek, alışveriş yapmak, eğlence, e-posta takibi, oyun oynamak gibi sebeplerle kullanmak için sosyal ağ sitelerine bağlanmaktadırlar (4). Bu veriler doğrultusunda öğrencilerin sosyal ağ sitelerinde geçirmiş oldukları günlük sürenin artması ile karşılıklı iletişim kurma düzeylerinin de artış gösterdiği şeklinde yorumlanmaktadır.

5.4. HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN TANITICI BİLGİLERİNE GÖRE SOSYAL VE DUYGUSAL YALNIZLIK DÜZEYLERİ

Araştırmaya katılan öğrencilerden ailesiyle birlikte yaşayanların romantik ilişkilere ilişkin yalnızlık düzeylerinin yurtta yaşayan ve diğer seçeneğini tercih eden öğrencilerinkinden yüksek olduğu saptanmıştır. Ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilerin düşünce ve hislerini paylaşabileceği, kendilerine destek veren, duygusal ilişkilerindeki tatmin düzeyinin arttığı, mutluluklarına katkıda bulunacak ve duygusal gereksinimlerini karşılayacak yakın duygusal ilişkiye olan ihtiyaçlarının yurtta ve diğer seçeneğini işaretleyen öğrencilerden daha çok olabileceği düşünülmektedir. Yalnızlığın özellikle ergenlik ve genç erişkinlik döneminde oldukça sık görüldüğü literatürde bildirilmiştir (55). Hemşirelik öğrencilerinin de diğer öğrenciler gibi yeni bir ortama girme, yeni çevre edinme, mesleki ve akademik kaygıları, iş hayatı ile ilgili kaygı, arkadaş edinme gibi pek çok güçlüğün yanı sıra sağlık bakım siteminin getirmiş olduğu hasta bakımları, hastane rutinleri, ölüm anına şahit olma gibi stresörler ile de karşı karşıya kalmaktadır (91). Cengiz ve ark.nın (2020) öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmada yalnız yaşayan öğrencilerin aileleriyle birlikte yaşayanlara göre sosyal ve duygusal yalnızlık seviyelerinin daha yüksek ve öğrencilerin sosyal ve duygusal yalnızlık seviyeleri ile yaşanılan yer arasında anlamlı düzeyde ilişkinin var olduğu saptanmıştır (15).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. SONUÇLAR

Öğrenci hemşirelerin, sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları ile sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacı ile yapılan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Bu çalışmada;

1. Öğrencilerin yaş ortalamasının 20,437±1,942 (yıl) ve çoğunun kadın (%89,0) olduğu, 104'ünün (%29,3) ikinci sınıfta okuduğu, 201'inin (%56,6) ailesiyle birlikte yaşadığı, 315'nin (%88,7) sosyal ağ sitelerini vakit geçirme amaçlı kullandığı, 223'ünün (%62,8) hobiye sahip olduğu,

2. Öğrencilerin "SELSA-S" toplam puan ortalamasının 45,039±13,926 (Min=15; Maks=78), "SASKAÖ" toplam puan ortalamasının 46,603±10,006 (Min=16; Maks=70) olduğu,

3. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere, yurtta kalan öğrencilerin aileleriyle birlikte kalanlara göre sosyal ağları "Tanıma ve Tanınma" amacına yönelik daha fazla tercih ettikleri,

4. Öğrencilerin sosyal ağ siteleri kullanım sürelerine bakıldığında %42,0'sinin 3-4 saat arasında, %33,5'inin 5 saat ve üzeri, %24,5 inin 1-2 saat arası süre zarfında sosyal ağları kullandığı,

5. Sınıf düzeyi 4. Sınıf olan öğrencilerin sosyal ağ siteleri kullanım düzeylerinin diğer sınıflardan yüksek olduğu,

6. Öğrencilerin en çok kullandığı sosyal ağ sitesinin Instagram olduğu,

7. Öğrencilerin sosyal ağ sitelerini en çok "Sosyal Etkileşim-İletişim" amacıyla kullandıkları,

8. Öğrencilerin sosyal ağ sitelerini kulanım amaçları ile sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığı,

9. Öğrencilerin "Sosyal Ağ Siteleri Günlük Kullanım Süreleri" ile "SASKAÖ" toplam puanları ve alt boyutu olan "Sosyal Etkileşim-İletişim Amaçlı" kullanımları arasında anlamlı düzeyde ilişki olduğu,

10. Öğrencilerin yaşadıkları yer ile sosyal ve duygusal yalnızlık ölçeği alt boyutu olan "Romantik İlişkiler" arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu, öğrencilerden ailesiyle birlikte yaşayanların yurtta veya diğer yerlerde kalan öğrencilere göre "RDY" alt ölçeği puanlarının yüksek olduğu bulunmuştur.

6.2. ÖNERİLER

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda;

1. Hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini amaçları doğrultusunda bilinçli ve süre kontrolü yaparak kullanabilmeleri için sosyal medya okuryazarlık konusunda farkındalık oluşturan eğitimlerin müfredata dahil edilmesi,

2. Sosyal ağ sitelerinin etkin ve doğru kullanımı konusunda farkındalık geliştirmek amacıyla ebeveynler ve öğrenciler için eğitim programlarının düzenlenmesi,

3. Özellikle üniversite öğrencilerinde giderek artış gösteren yalnızlık duygusu ile baş etmeye yönelik farkındalık eğitimlerinin planlanması,

4. Öğrencilerin geleceği üzerinde oldukça önemli bir dönemi kapsayan üniversite döneminde sosyal ağ siteleri kullanım amaçlarına ve yalnızlık düzeylerine yönelik ileri çalışmaların yapılması,

5. Öğrencilerin yalnızlık duygularını ve sosyal ağ sitelerini kullanımını azaltmaya yönelik olarak sosyalleşme süreçlerini olumlu yönde etkileyen farklı faaliyetler (spor, sanat, hobi, vb.) hakkında farkındalık eğitimleri verilmesi önerilmektedir.

7. KAYNAKLAR

1. Chaudhari, B., Menon, P., Saldanha, D., Tewari, A., & Bhattacharya, L. (2015). Internet addiction and its determinants among medical students. *Industrial psychiatry journal*, *24*(2), 158- 162.
2. TUIK. *2023 Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması.* Türkiye İstatistik Kurumu (İnternette) 2023, 29 Ağustos. Erişim Tarihi: 29.09.2023. https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2023-49407
3. Alsalameh, A. M., Harisi, M. J., Alduayji, M. A., Almutham, A. A., & Mahmood, F. M. (2019).Evaluating the relationship between smartphone addiction/overuse and musculoskeletal pain among medical students at Qassim University. *Journal of family medicine and primary care*,*8*(9), 2953– 2959.
4. Ali, R., Mohammed, N., & Aly, H. (2017). Internet addiction among medical students of Sohag University, Egypt.*Journal of Egyptian Public Health Association*,*92*(2), 86-95
5. Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*,*13*(1), 210-230.
6. Acun, R. (2009). Online sosyal ağlar yoluyla katılım kültürü oluşturma: Kaynakca. info örneği. 1. *Uluslararası Avrupa Birliği, Demokrasi, Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimi Sempozyumu*, 365-370.
7. TÜİK. *2022 Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması*. Türkiye İstatistik Kurumu (İnternette) 2022, 26 Ağustos. Erişim Tarihi: 29.09.2023, https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587
8. Elciyar, K., ve Küçük, M. (2020). Sosyal ağ kullanımı: Sosyal kazanımlar, kendini gerçekleştirme ve aidiyet. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (33), 198-210.
9. *Top 15 Facebook Statics For 2020*. Erişim Tarihi: 25.10.2023, https://zephoria.com/top-15-valuable-facebook-statistics/am.p/
10. *En İyi 10 Twitter İstatistikleri.* (08.2023). Erişim Tarihi: 25.10.2023, https://zephoria.com/twitter-statistics-top-ten/
11. Yıldız, B. (12.07.2019). *Snapchat İstatistikleri (Güncel)*. Erişim Tarihi: 26.10.2023, https://www.brandingturkiye.com/snapchat-istatistikleri-guncel/
12. Gençlik ve Spor Bakanlığı. *Gençlik ve Sosyal Medya Araştırma Raporu.* Ankara: GSB Gençlik ve Spor Bakanlığı (İnternette) Ekim 2013. Erişim Tarihi: 26. 11. 2023 https://leventeraslan.files.wordpress.com/2015/09/genclik-sosyalmedyayonetici-ozeti.pdf
13. Yusufoğlu, Ö. Ş. (2017). Boş zaman faaliyeti olarak akıllı telefonlar ve sosyal yaşam üzerine etkileri: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*,*6*(5), 2414-2434.
14. Karakuş, M. (2019).Sosyal medya kullanımı ve yalnızlık arasındaki ilişki: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. (Yüksek Lisans Tezi), Erişim Adresi: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=Mir2lXQK1dkmQ9Ige3PZbiL4L1zQRJrXm0BonVjtHothFI-DLxAqU7aubW-YqWx5
15. Cengiz, B., Ayar, D., Arkan, G., & Bektaş, İ. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin sosyal, duygusal yalnızlık düzeyleri ve yeme davranışlarının incelemesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, *13*(1), 2-9.
16. Pittman, M., & Reich, B. (2016). Social media and loneliness: Why an Instagram Picture may be worth more than a thousand Twitter words. *Computers in Human Behavior*, *62*, 155-167.
17. Özgür, H. (2013). Öğretmen adaylarının sosyal ağ bağımlılığı, etkileşim kaygısı ve yalnızlık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, *10*(2), 667-690.

18. Yu, S., Wu, A. M. S., & Pesigan, I. J. A. (2016). Cognitive and psychosocial health risk factors of social networking addiction. *International Journal of Mental Health and Addiction*, *14*, 550-564.

19. Gönenç, E. Ö. (2007). İletişimin tarihsel süreci. *İletişim Fakültesi Dergisi*, (28).

20. Karaaslan, İ.A., ve Budak L. (2012). Üniversite öğrencilerinin cep telefonu özelliklerini kullanımlarının ve gündelik iletişimlerine etkisinin araştırılması. *Yaşar Üniversitesi e-Dergisi*, 7(26), 4548-4571. https://doi.org/10.19168/jyu.48010

21. Chen, B., Liu, F., Ding, S., Ying, X., Wang, L. & Wen, Y. (2017). Gender differences in factors associated with smartphone addiction: a cross-sectional study among medical college students. *BMC Psychiatry*, *17*(1), 1-9.

22. Vural, Z. B. A., ve Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege üniversitesi iletişim fakültesine yönelik bir araştırma. *Yaşar Üniversitesi e-Dergisi*, *5*(20), 3348-3382.

23. Uslu, Z. K. (2007). Yeni iletişim araçları ve toplumsal etkileri. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, *1*(1), 10-1.

24. Özdemir, L., Batga, B., & Uçar, B. (2019). Sosyal ağ kullanımının öğrencilerin algılanan toplumsal cinsiyet rolleri üzerine etkisi. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, *8*(2), 471-486.

25. *SimilarWeb.*TopWebsitesRanking: Erişim Tarihi: 30. 11. 2023 https://www.similarweb.com/tr/top-websites/turkey/

26. Yılmaz, B. (2017). Tüketim toplumunda kadın bedeni ve güzelliğin sunumu: Victoria Secret örneği. (Yüksek Lisans Tezi), Erişim Adresi: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=vbVkXe1KChYWNElr1MuLZnU4yeP3n8T2rG23LA_shUwfltrRDeUw278zhDa7hyNa

27. Onat, F., ve Alikılıç, Ö. A. (2008). Sosyal ağ sitelerinin reklam ve halkla ilişkiler ortamları olarak değerlendirilmesi. *Yaşar Üniversitesi e-Dergisi*, *3*(9).

28. Kara, Y., ve Coşkun, A. (2012). Sosyal ağların pazarlama aracı olarak kullanımı: Türkiye'deki hazır giyim firmaları örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, *14*(2).

29. Erkul, R. E. (2009). Sosyal medya araçlarının (web 2.0) kamu hizmetleri ve uygulamalarında kullanılabilirliği, Türkiye Bilişim Derneği, *Bilişim Dergisi* 116: 96-101.

30. Köseoğlu, Ö. (2012). Sosyal Ağ Sitesi Kullanıcılarının Motivasyonları: Facebook Üzerine Bir Araştırma.*Selçuk İletişim*,*7*(2), 58-81.

31. Dawley, L. (2009). Social network knowledge construction: Emerging virtual world pedagogy. *On the horizon*,*17*(2), 109-121.

32. Lange, P.G. (2007). Herkese açık ve özel olarak herkese açık: YouTube'da sosyal ağ. *Bilgisayar Aracılı İletişim Dergisi*, *13* (1), 361-380.

33. Youtube. (2023, Aralık 10) İçinde *Youtube.* Erişim tarihi: 12.12.2023.https://tr.wikipedia.org/wiki/YouTubeWikipedia.Youtube

34. Dijilopedi. 2021 Dünya İnternet, Sosyal Medya ve Mobil Kullanım İstatistikleri. Erişim Tarihi: 11.11.2023. https://dijilopedi.com/2021-dunya-internet-sosyal-medya-ve-mobil-kullanim-istatistikleri/

35. Dijilopedi. Türkiye İnternet, Sosyal Medya ve Mobil Kullanım İstatistikleri 2021. Erişim Tarihi: 11.11.2023. https://dijilopedi.com/turkiye-internet-sosyal-medya-ve-mobil-kullanim-istatistikleri-2021

36. Moreau, E. (2018). What is Instagram, anyway. *Here's what Instagram is allabout and how people are using it [online]*. Erişim Tarihi: 03.03.2024 https://www.caeducatorstogether.org/cabinet/file/df703dbd-0a56-4b5f-89098d850180a7dd/What_is_Instagram.pdf

37. Türkmenoğlu, H. (2014). Teknoloji ile sanat ilişkisi ve bir dijital sanat örneği olarak Instagram. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, *2*(4).

38. Bayrak, H. 2020. *Dünya'da internet kullanımı, sosyal medya ve mobil kullanım istatistikleri* . Erişim 25.10.2023, https://dijilopedi.com/2020-dunya-internet-sosyal-medya-ve-mobil-kullanim-istatistikleri/ /

39. Salih, C. 2020. *Türkiye internet kullanım ve sosyal medya istatistikleri.* Erişim 25.10.2023, https://dijilopedi.com/2020-turkiye-internet-kullanimi-ve-sosyal-medyaistatistikleri/

40. Yılmaz, B. (2015). Yeni medya ortamlarında örgütlenme ve toplumsal etkileri:#sendeanlat örnek olay incelemesi.1. Ulusal Toplumsal ve Kurumsal Çatışmalar/Çözümler Kongresi, 325-338

41. Clicks'us *Dijital*. *We Are Social 2023 Global ve Türkiye Raporu*. Clicks'us *Dijital* (İnternette) Ağustos 2023. Erişim 25.10.2023 https://www.clicksus.com/we-are-social-2023-global-ve-turkiye-raporu

42. RTÜK. *2022 Gençlerin Medya Kullanımı ve Dijital Okuryazarlık Araştırması.* Ankara: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (İnternette) 2022 Erişim 26.10.2023 https://www.rtuk.gov.tr/Media/FM/Kamuoyu/genclerin_medya_kullanimi_ve_dijital_okuryazarlik_arastirmasi_.pdf

43. Tektas, N. (2014). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağları kullanımlarına yönelik bir araştırma. *Tarih Okulu Dergisi*, *2014*(XVII), 851-870.

44. Rajeswari, C., Ramachandra, R., Joseph, N., George, N., Pavithra, K., Syhly, P., & Jose, P. (2017). Internet addiction among the undergraduate students. *Journal of Health and Allied Sciences NU*, *7*(01), 057-060.

45. Demirbağ, B. C., Öztürk, H., & Kahriman, İ. (2022). Ulusal ve Uluslararası Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Ağ Kullanımı ile Yalnızlık Düzeyi Arasındaki ilişki. *Sağlık Akademisi Kastamonu*, *7*(3), 513-526.

46. Karaçelik, Y. (2019). Sosyal medya ağlarında makro ve mikro şöhretler üzerinden fotoğraf paylaşımlarının eleştirel incelenmesi: Instagram örneği. (Yüksek Lisans Tezi), Erişim Adresi: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=T1mWGp9MngYYkCSgiJvtVpo1T3gTtN6oDpe64BLKIulz0Iuwy5l3dOUZpGsgfMVf

47. Baş, Ö., Sunam, A., İnceoğlu, İ., Kaya, Y. B., Cöbek, G., & Alkurt, S. V. Türkiye'de Genç Yetişkinlerin Sosyal Medya Kullanımları ve Paylaşım Türlerinin İncelenmesi. *Intermedia International e-Journal*, *10*(18), 136-159.

48. Peplau. L.A. & Perlman, D. "Loneliness: A Sourcebook of Current Theory; Research and Therapy". New York: Wiley-Interscience, 1982.

49. Weiss, R.S. (1973). Loneliness: The experience of emotion and socialisolation. Cambridge: MIT Press.

50. Lykes, V. A., & Kemmelmeier, M. (2014). What predicts loneliness? Cultural difference between individualistic and collectivistic societies in Europe. *Journal of Cross-Cultural Psychology*,*45*(3), 468-490.

51. Özatça, A. (2009). Ergenlerde sosyal ve duygusal yalnızlığın yordayıcısı olarak aile işlevleri. (Yüksek Lisans Tezi), https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=UPP_Zu9isEmWGFXFCBYasT8pCYMCJdTCnYmZASBcw6U_73MzezVeZaqhfyBfZ5yb

52. Buluş, M. (1997). Üniversite öğrencilerinde yalnızlık. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *3*(3), 82-90.

53. Koçak, R. (2005). Duygusal ifade eğitimi programının üniversite öğrencilerinin aleksitimi ve yalnızlık düzeylerine etkisi. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, *3*(23), 29-45.

54. Hebebci, M. T., & Shelley, M. (2018). Analysis of the relationship between university students' problematic internet use and loneliness. *International Journal of Assessment Tools in Education*, *5*(2), 223-234.

55. Çeçen, A. R. (2008). Öğrencilerinin cinsiyetlerine ve ana baba tutum algılarına göre yalnızlık ve sosyal destek düzeylerinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, *6*(3), 415-431.

56. Yaşar, M.R. (2007). *"Yalnızlık", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,17(1): 237-260.

57. Young, J. E. (1982), "Loneliness, Depression and Cognitive therapy: Theory and Application", In L. A. Peplau, D. Perlman (Eds.), Loneliness: A sourcebook of current theory, research and therapy, 379-406, New York:Wiley

58. Akgül, H. (2016). Yalnızlık Duygusu ve Ölçümü. *Sosyal Bilimler Dergisi*, (9), 273-289.

59. Perlman, D., Peplau, L. A., & Goldston, S. E. (1984). Loneliness research: A survey of empirical findings. *Preventing the harmful consequences of severe and persistent loneliness*, *13*, 46

60. McWhiter, B. (1990), "Loneliness: A Review of Current Literature with Implications for Counseling and Research", *Journal Of Counseling and Development*, 68, 417-422.

61. Filiz, O., Erol, O., Dönmez, F., & Kurt, A. (2014). BÖTE bölümü öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanım amaçları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Dergisi*, *3*(2), 26-28.

62. Ünlü, F. (2015). Ebeveyni boşanmış bireylerde; benlik saygısı, yalnızlık ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi), https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=WY5CM7tPNE2z_YM6pBu0t6esRwYLinql65OVTuAlz-kaYjD31VA_ju87kOhf_31b

63. Ergün, G., ve Meriç, M. (2020). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanımı ile Mutluluk ve Yaşam Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, *23*(2), 233-240.

64. Ceyhan, E. (2010). Problemli internet kullanım düzeyi üzerinde kimlik statüsünün, internet kullanım amacının ve cinsiyetin yordayıcılığı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* 10(3),1323-1355.

65. Zhang, N., Fan, F., Huang, S., & Rodriguez, M. A. (2018). Mindfulness training for loneliness among Chinese college students: A pilot randomized controlled trial. *International Journal of Psychology*, *53*(5), 373-378.

66. Beutel, M. E., Klein, E. M., Brähler, E., Reiner, I., Jünger, C., Michal, M., & Tibubos, A. N. (2017). Loneliness in the general population: prevalence, determinants and relations to mental health. *BMC Psychiatry*, *17*(1), 1-7.

67. Karademir, A. (2022). Evinden Uzakta Yaşayan 18-25 Yaş Arası Üniversite Öğrencilerinde Motivasyonel Görüşme Tekniğinin Yalnızlık Düzeyleri Üzerine Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma. (YüksekLisansTezi), ErişimAdresi: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=sELqxhTlFGAjsbjOuuiyCJPHk0mJlGkuiZv8JX2NHjzUNtp0bZYttZZgiCIFLWcu

68. Bordini, R. A., Münscher, J. C., Baumgartner, K. A., Hagos, S., Hornig, J., Gampe, S., ... & Herzberg, P. Y. (2021). Strangers in a strangeland: designing a mobile application to combat loneliness and isolation among foreign university students. *Journal of Technology in Behavioral Science*, *6*, 81-87.

69. Dal, N. E., ve Dal, V. (2014). Kişilik özellikleri ve sosyal ağ sitesi kullanım alışkanlıkları: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *6*(11), 144-162.

70. Öztürk, M., ve Akgün, Ö. E. (2012). Üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları ve bu sitelerin eğitimlerinde kullanılması ile ilgili görüşleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi*, *2*(3), 49-67.

71. Özel, Y., Türkleş, S., & Erdoğan, S. (2020). Üniversite öğrencilerinde ruhsal durumun incelenmesi. *Hemşirelik Akademik Araştırma Dergisi*, *6*(2), 220-8.

72. Ayar, D. (2018). Gençlerde psikolojik sağlamlık. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, *6*(15), 91-112.

73. Aksungur, A., Göktaş, B., Rönder, Ö. R., & Cankul, İ. H. (2011). Öğrencilerin Sağlıklı Yaşam Davranışlarının Değerlendirilmesi. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, *10*(1), 1-12.

74. Salant, P., & Dillman, D. A. (1994). How to Conduct Your Own Survey, John Wiley & Sons. *Inc. Newyork*, (s 55).

75. Ertekin Taştan, L. (2021). Üniversite öğrencilerinin namus algısı ile sosyal ağ kullanımı arasındaki ilişki. (Yüksek Lisans Tezi), Erişim Adresi: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=wf-FPgY-5qjHEzEoOgvMs19m4YWVGwKa7wJ0rXZoO72gD-INhkTeXWc8BEUoG2Io

76. Gül, P. S. (2021). *Hemşirelik öğrencilerinde siber zorbalık ve siber mağduriyet deneyimlerinin yalnızlık ve aleksitimi ile ilişkisinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Erişim Adresi: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=wf-FPgY-5qjHEzEoOgvMs_L3AKu8JlHuU6K9RuDJ02VWO0HL38q2-K6vnk0EiTEU

77. Karal, H., ve Kokoç, M. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanım amaçlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Türkiye Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi*, *1*(3), 251-263.

78. Akgül, H. (2020). Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği'nin (SELSA-S) Türk Kültürüne Uyarlaması: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, *10*(21), 54-69.

79. DiTommaso, E., Brannen, C., & Best, L. A. (2004). Measurement and validity characteristics of the short version of the social and emotional loneliness scale for adults. *Educational and Psychological Measurement*, *64*(1), 99-119.

80. Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2013). Using multivariate statistics. *Psychology* (Vol. 6, pp.497-516). Boston, MA: pearson.

81. George, D. &Mallery, M. (2010) SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 Update, 10th Edition, Pearson, Boston.

82. Kalaycı, Ş. (2006) SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti, s.116.

83. Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö., & Köklü, N. (2018). Sosyal bilimler için istatistik. *Pegem Atıf İndeksi*, 001-248.

84. Hamurcu, P. (2023). Yeme Davranışı, Yeme Bozukluğu ve Ortoreksiya Nervoza Yordayıcıları Olarak Sosyal Medya Bağımlılığı ve Kullanım Amaçları: Genç Yetişkinler Üzerine Bir Çalışma. *Bağımlılık Dergisi*, *24*(2), 133-145.

85. Küçükkaya, B., Kahyaoğlu Süt, H., & Aslan, F. (2019). Hemşirelik öğrencilerinde siber zorbalık ve mağduriyet ile sosyal ağ kullanım amaçları arasındaki ilişki. *Çevrimiçi Teknoloji Bağımlılığı ve Siber Zorbalık Dergisi*, *6*(1), 31-53.

86. Mert Karadaş, M., Koç, G., Sayar, G., Şahin, S., & Sevgi, T. (2021). Öğrenci hemşirelerin sosyal medya kullanımı, kullanım amaçları ve etik boyutu. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, *6*(1), 11-21.

87. Sevinç, A., ve Kaya, B. (2020). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Sosyal Ağları Kullanım Düzeylerinin Farklı Parametrelere Bağlı Olarak Belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Mühendislik Dergisi*, *11*(3), 1031-1042.

88. Sağlam, M., Balcı, A., & Ardıç, M. (2020). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçlarının incelenmesi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *4*(1), 165-186.

89. Ada, S., Çiçek, B., & Kaynakyeşil, G. (2013). Çevrimiçi sosyal ağ sitesi kullanımını etkileyen motive edici faktörler üzerine bir araştırma. XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildiri Kitabı,669-673.

90. Şahin, Baltacı H., İşleyen, F., & Özdemir, S. (2012). Eğitim fakültesi öğrencilerinin romantik ilişki durumları ve sosyal ağ kullanımlarına göre etkileşim kaygısı ve sosyal destek algılarının incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *8*(2), 25-36.

91. Yüksel, R., ve Demirkıran, F. (2019). Hemşirelik öğrencilerinde yalnızlık ve etkileyen faktörler. *Hemşirelik Bilimi Dergisi*, *2*(2), 18-23.

8. EKLER

EK-1: T.C. SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ GÜLHANE BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURUL ONAYI

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
Gülhane Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı : 46418926 26.09.2023
Konu : Gülhane Bilimsel Araştırmalar Etik Kurul Kararları

ARAŞTIRMA PROJESİ DEĞERLENDİRME RAPORU

TOPLANTI TARİHİ : 26.09.2023
TOPLANTI SAATİ : 13:15 (toplantı online yapılmıştır.)
TOPLANTI NO : 2023/08
PROJE/ KARAR NO : 2023-316 (Değerlendirilme Tarihi: 26.09.2023)

Üniversitemiz Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalında görevli Doç. Dr. Gamze SARIKOÇ'un sorumlu araştırmacı, Safiye DALFİDAN'ın yardımcı araştırmacı olduğu, 2023/316 kayıt numaralı, **"Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amaçları ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi"** başlıklı yüksek lisans tezi proje önerisi, araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur. Rica ederim.

Sıra No	Unvanı ve Adı/Soyadı	Kuruldaki Görevi	İmza
1	Prof. Dr. Ahmet COŞAR	Başkan	
2	Prof. Dr. Alper GÖZÜBÜYÜK	Başkan Yardımcısı	
3	Prof. Dr. Selahattin BEDİR	Üye	
4	Prof. Dr. Levent KENAR	Üye	
5	Prof. Dr. Onur ERDEM	Üye	
6	Prof. Dr. Ali Kağan COŞKUN	Üye	
7	Prof. Dr. Hüseyin Levent YAMENEL	Üye	
8	Prof. Dr. Fulya TOKSOY TOPÇU	Üye	
9	Prof. Dr. Gülten GÜVENÇ	Üye	
10	Prof. Dr. Dilek YILDIZ	Üye	
11	Prof. Dr. Eda PURUTÇUOĞLU	Üye	
12	Prof. Dr. Mehmet Erhan YUMUŞAK	Üye	
13	Prof. Dr. Umut BEYLİK	Üye	
14	Doç. Dr. Serkan PEKÇETİN	Üye	
15	Doç. Dr. Asiye Çiğdem ŞİMŞEK	Üye	
16	Doç. Dr. Sait YEŞİLLİK	Üye	
17	Doç. Dr. Nezehat Özgül ÜNLÜER	Üye	
18	Dr. Öğr. Üyesi Eray Serdar YURDAKUL	Üye	

EK-2: KURUM ARAŞTIRMA YAPMA İZNİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 11.07.2023-259064

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
Gülhane Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-66181794-604.01.02--259064 11.07.2023
Konu : Araştırma Projesi İzin Talebi

Sayın Dr. Öğr. Üyesi Gamze SARIKOÇ

İlgi : Fakültemizin 14.06.2023 tarihli, E-66181794-604.01.02--252540-- sayılı ve Araştırma Projesi İzin Talebi konulu yazısı.

Fakültemiz Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı Dr. Öğr. Üyesi Gamze SARIKOÇ'un sorumlu araştırmacısı, Fakültemiz Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisi olan Safiye DALFİDAN'ın yardımcı araştırmacısı olduğu "Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amaçları ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi" isimli akademik çalışmanın, Gülhane Hemşirelik Fakültesi öğrencileri ile yapılabilmesi için Fakültemiz Bilimsel Araştırmaları Değerlendirme Komisyonunda incelenmesi ilgi yazı ile talep edilmiştir.

Söz konusu çalışma incelenmiş olup, Fakültemiz öğrencileri ile yapılmasında sakınca olmadığı, çalışmanın etik kurul onay formunun Bilimsel Araştırmaları Değerlendirme Komisyonuna sunulduktan sonra yapılmasının uygun olduğu değerlendirilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Emine İYİGÜN
Dekan

EK-3: GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

Değerli Öğrenci,

Sizi Doç. Dr. Öğr. Üy. Gamze SARIKOÇ danışmanlığında Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Safiye DALFİDAN tarafından yürütülen "Hemşirelik Öğrencilerinin Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amaçları ile Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi" adlı araştırmaya davet ediyoruz. Bu araştırma ile hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları ile sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenip, sosyal ağ sitelerinin hangi amaçla kullanıldığının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

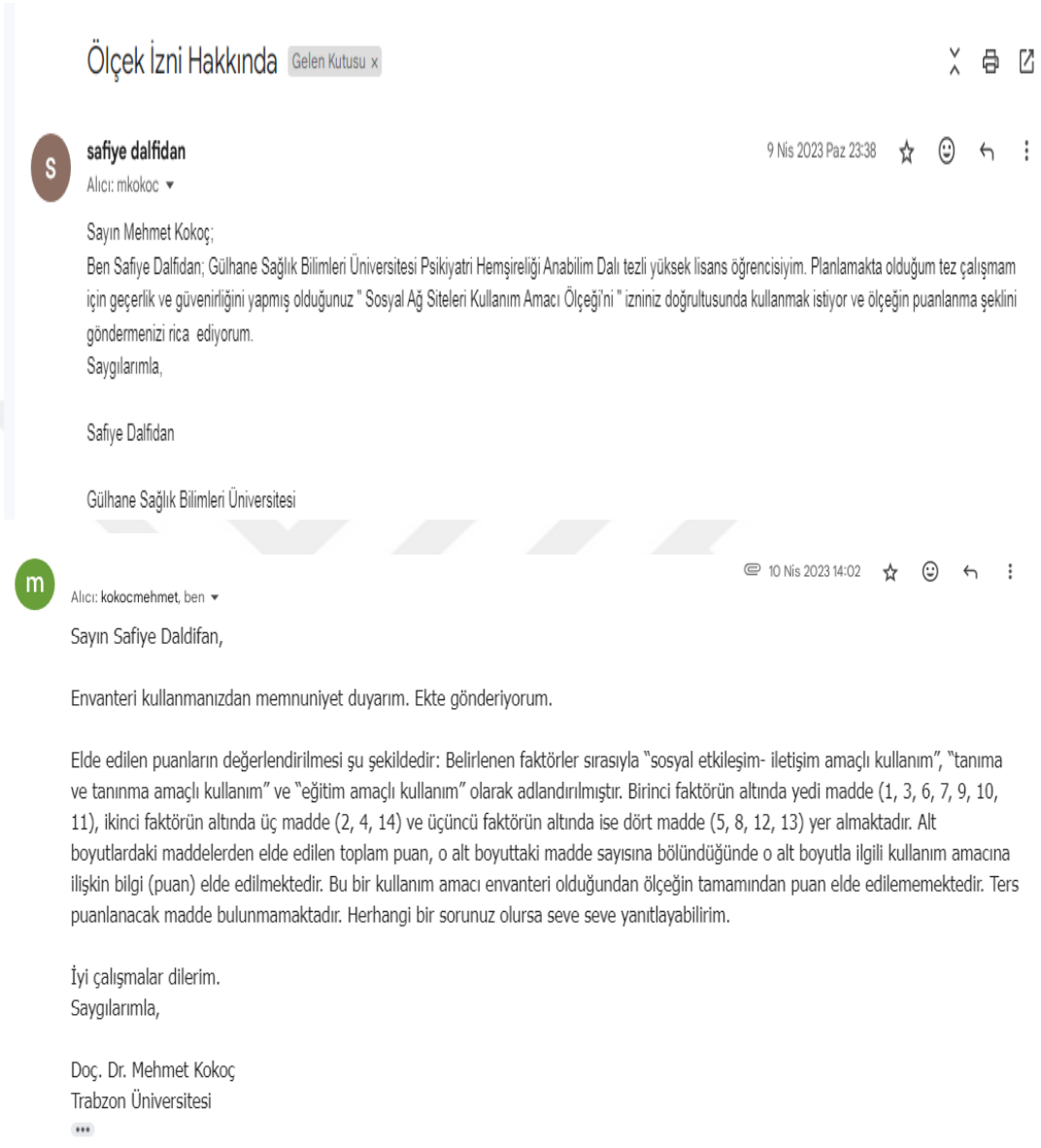
Araştırmada sizden yaklaşık 5-7 dakika ayırarak anketi doldurmanız istenmektedir. Bu çalışmaya katılmak gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizden beklenen, bütün soruları eksiksiz, kimsenin baskısı veya telkini altında olmadan, size en uygun gelen cevapları içtenlikle verecek şekilde cevaplamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup sizden herhangi bir kimlik bilgisi istenmeyecektir. Ölçeklerdeki sorulara vereceğiniz cevaplar tamamen gizli olarak tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Elde edilen bilgiler yalnızca bilimsel yayınlarda kullanılacaktır. Soruları cevaplandırırken herhangi bir şekilde rahatsızlık hissederseniz çalışmadan ayrılma hakkına sahipsiniz.

Katılımlarınız için şimdiden çok teşekkür ederiz.

Safiye DALFİDAN

EK-4: ÖLÇEK KULLANIM İZİNLERİ

1.Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği Kullanım İzni

Ölçek İzni Hakkında Gelen Kutusu x

safiye dalfidan 9 Nis 2023 Paz 23:38

Alıcı: mkokoc

Sayın Mehmet Kokoç;
Ben Safiye Dalfidan; Gülhane Sağlık Bilimleri Üniversitesi Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisiyim. Planlamakta olduğum tez çalışmam için geçerlik ve güvenirliğini yapmış olduğunuz " Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği'ni " izniniz doğrultusunda kullanmak istiyor ve ölçeğin puanlanma şeklini göndermenizi rica ediyorum.
Saygılarımla,

Safiye Dalfidan

Gülhane Sağlık Bilimleri Üniversitesi

10 Nis 2023 14:02

Alıcı: kokocmehmet, ben

Sayın Safiye Daldifan,

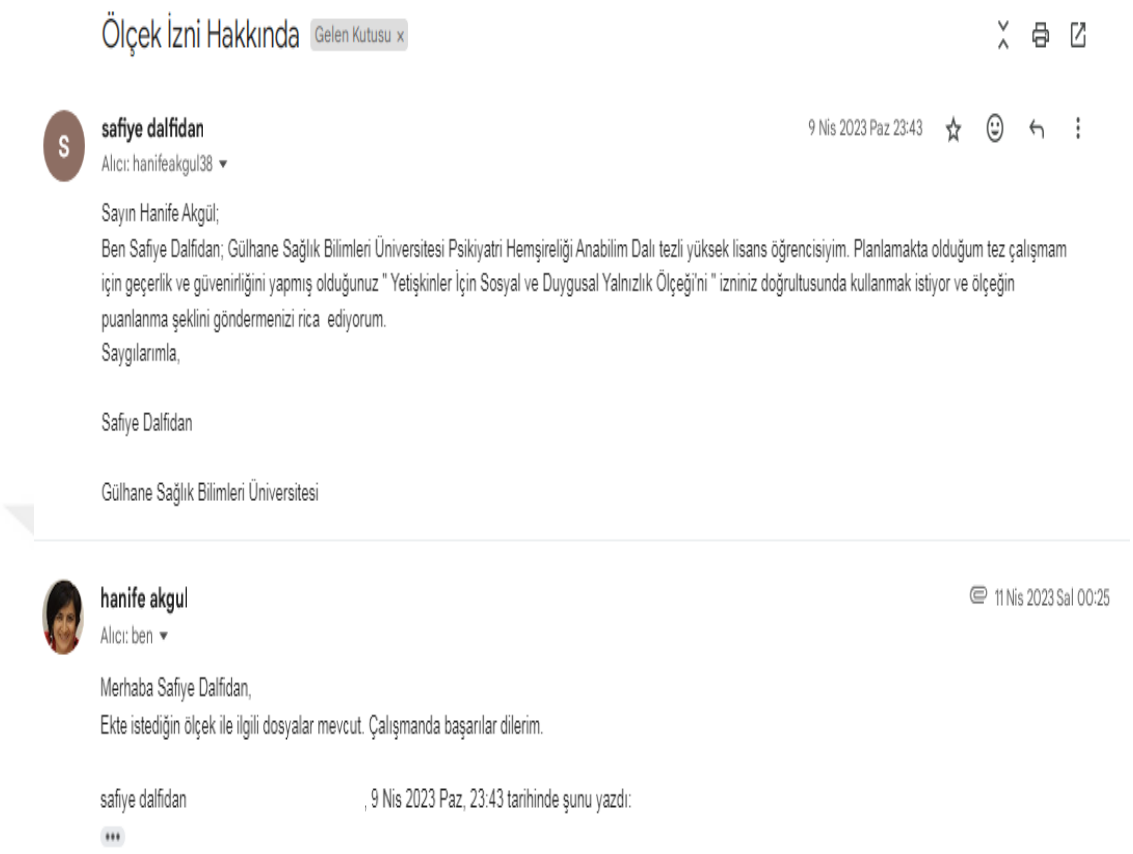
Envanteri kullanmanızdan memnuniyet duyarım. Ekte gönderiyorum.

Elde edilen puanların değerlendirilmesi şu şekildedir: Belirlenen faktörler sırasıyla "sosyal etkileşim- iletişim amaçlı kullanım", "tanıma ve tanınma amaçlı kullanım" ve "eğitim amaçlı kullanım" olarak adlandırılmıştır. Birinci faktörün altında yedi madde (1, 3, 6, 7, 9, 10, 11), ikinci faktörün altında üç madde (2, 4, 14) ve üçüncü faktörün altında ise dört madde (5, 8, 12, 13) yer almaktadır. Alt boyutlardaki maddelerden elde edilen toplam puan, o alt boyuttaki madde sayısına bölündüğünde o alt boyutla ilgili kullanım amacına ilişkin bilgi (puan) elde edilmektedir. Bu bir kullanım amacı envanteri olduğundan ölçeğin tamamından puan elde edilememektedir. Ters puanlanacak madde bulunmamaktadır. Herhangi bir sorunuz olursa seve seve yanıtlayabilirim.

İyi çalışmalar dilerim.
Saygılarımla,

Doç. Dr. Mehmet Kokoç
Trabzon Üniversitesi

2. Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği Kullanım İzni

Ölçek İzni Hakkında Gelen Kutusu x

safiye dalfidan 9 Nis 2023 Paz 23:43

Alıcı: hanifeakgul38

Sayın Hanife Akgül;
Ben Safiye Dalfidan; Gülhane Sağlık Bilimleri Üniversitesi Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisiyim. Planlamakta olduğum tez çalışmam için geçerlik ve güvenirliğini yapmış olduğunuz " Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği'ni " izniniz doğrultusunda kullanmak istiyor ve ölçeğin puanlanma şeklini göndermenizi rica ediyorum.
Saygılarımla,

Safiye Dalfidan

Gülhane Sağlık Bilimleri Üniversitesi

hanife akgul 11 Nis 2023 Sal 00:25

Alıcı: ben

Merhaba Safiye Dalfidan,
Ekte istediğin ölçek ile ilgili dosyalar mevcut. Çalışmanda başarılar dilerim.

safiye dalfidan , 9 Nis 2023 Paz, 23:43 tarihinde şunu yazdı:

EK-5: TANITICI BİLGİ FORMU

1.Yaşınız : ……

2.Cinsiyetiniz: □ Kadın □ Erkek

3.Sınıfınız: ……

4.Yaşadığınız yer: □ Yalnız başıma evde kalıyorum □ Öğrenci Yurdu □ Ailemle birlikte evde kalıyorum □ Arkadaşlarımla birlikte evde kalıyorum

5. Sosyal ağ sitelerini hangi amaçla kullanırsınız?

- ❑ Araştırma yapma
- ❑ Arkadaş edinme
- ❑ Bilgi edinme
- ❑ İletişim Kurma
- ❑ Vakit geçirme
- ❑ Eğlenme
- ❑ Diğer

6.Edindiğiniz Hobi var mı?

□ Evet (Cevabınız evet ise hobinizi belirtiniz)

……

□ Hayır

7. Sosyal Ağ Sitelerinden hangilerini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- ❑ Facebook
- ❑ İnstagram
- ❑ Twitter
- ❑ Youtube
- ❑ Telegram
- ❑ Snapchat
- ❑ Linkedin
- ❑ Diğer

8. Sosyal Ağ Sitelerini Günde Ortalama Kullanım Süreniz (Saat)

……..

EK-6: SOSYAL AĞ SİTELERİ KULLANIM AMACI ÖLÇEĞİ (SASKAÖ)

Bu envanterde sosyal ağ sitelerini kullanma amaçlarınızı belirlemeye yönelik tümceler yer almaktadır. İlgili tümcelerin karşısında "**1 = Kesinlikle katılmıyorum**", "**2 = Katılmıyorum**", "**3 = Orta derecede katılıyorum** ", "**4 = Katılıyorum**" ve "**5 = Kesinlikle katılıyorum**" olmak üzere beş seçenek verilmiştir. Lütfen her tümceyi dikkatle okuyarak, sizin için en uygun olan seçeneği işaretleyiniz. Değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederiz.

	1	2	3	4	5
Kendime özgü alan (profil, kişisel sayfa…) yaratma imkânı sunduğu için kullanıyorum.					
Mevcut arkadaşlarımla iletişimimi devam ettirmek amacıyla kullanıyorum.					
İlgilendiğim insanların ve arkadaşlarımın yaşamlarını incelemek amacıyla kullanıyorum.					
Eski arkadaşlarımla tekrar iletişime geçmek için kullanıyorum.					
Düşüncelerimi başkalarıyla paylaşmak için kullanıyorum.					
İlgimi çeken gruplara katılmak için kullanıyorum.					
Beğendiğim nesneleri (video, resim, not…) paylaşmak için kullanıyorum.					
Güncel, farklı bilgiler ve düşüncelerle karşılaşmak amacıyla kullanıyorum.					
Yeni insanlarla tanışmak, yeni arkadaşlıklar kurmak için kullanıyorum.					
Diğer insanlar tarafından tanınmak amacıyla kullanıyorum.					
Farklı kültürlerden insanlarla tanışmak amacıyla kullanıyorum.					
Okul proje/ödevlerimle ilgili araştırma yapmak için kullanıyorum.					
Eğitim amaçlı grupları ve etkinlikleri incelemek amacıyla kullanıyorum.					
Yabancı dil bilgimi geliştirmek amacıyla kullanıyorum.					

EK-7: YETİŞKİNLER İÇİN SOSYAL VE DUYGUSAL YALNIZLIK ÖLÇEĞİ (SELSA-S)

Açıklama: Lütfen aşağıdaki 15 ifadeyi okuyunuz ve o duruma ilişkin olarak genelde ne hissettiğinizi değerlendiriniz. Ölçekte her bir madde ile ilgili görüşleriniz için **1'den (Kesinlikle katılmıyorum) 7'ye (Kesinlikle katılıyorum)** kadar olan sayıları dikkate alarak, sayı altındaki boşlukları işaretleyiniz. Cevaplarınızda samimi ve içten olacağınıza olan inancımız tamdır, şimdiden teşekkür ederiz.

Kesinlikle Katılmıyorum 1 — Kessinlikle Katılıyorum 7

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1- Ailemle birlikteyken kendimi yalnız hissediyorum.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
2- Kendimi, arkadaş grubunun bir parçası gibi hissediyorum.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
3- En samimi düşünce ve hislerimi paylaştığım bir sevgilim/ eşim var.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
4- Ailemde bana destek verme ve beni teşvik etme konusunda güvenebileceğim hiç kimse yok, ancak olmasını isterdim.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
5-Arkadaşlarım, davranışlarımın sebeplerini ve düşünlerimi anlıyorlar.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
6- Bana ihtiyacım olan desteği veren ve beni teşvik eden sevgilim/eşim var.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
7- Görüşlerimi paylaştığım hiçbir arkadaşım yok, ancak olmasını isterdim.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
8- Kendimi aileme yakın hissediyorum.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
9- Yardım alma konusunda arkadaşlarıma güvenebilirim	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
10- Duygusal ilişkimin daha tatmin edici olmasını isterdim.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
11- Kendimi, ailemin bir parçası gibi hissediyorum.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
12- Ailem beni gerçekten önemsiyor.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
13- Beni anlayan hiçbir arkadaşım yok, ancak olmasını isterdim.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
14- Mutluluğuna katkıda bulunduğum bir sevgilim/eşim var.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
15- Duygusal gereksinmelerimi karşılayacak yakın duygusal ilişkiye ihtiyacım var.	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )

ÖZGEÇMİŞ

1. Bireysel Bilgiler

Adı Soyadı : Safiye DALFİDAN
Doğum yeri ve tarihi :
Uyruğu :
Medeni Durumu :
E-posta Adresi :

2. Eğitimi

2003-2008 : Atatürk İlköğretim Okulu, Konya
2008-2010 : Merkez İlköğretim Okulu, Konya
2010-2014 : Cumhuriyet Anadolu Öğretmen Lisesi, Ankara
2015-2019 : Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
2021-2024 : Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Hemşireliği Tezli Yüksek Lisans Programı

3. Mesleki Deneyimi

Hemşire, T.C. Sağlık Bakanlığı Kulu Devlet Hastanesi, 31.01.2020-02.03.2023 Genel Servis Hemşireliği, Acil Servis Hemşireliği. 02.03.2023- Ameliyathane Hemşireliği, devam ediyor.

4. Üye Olunan Kuruluşlar

Türk Hemşireler Derneği
Psikiyatri Hemşireleri Derneği

5. Bildiriler

- DALFİDAN SAFİYE, SARIKOÇ GAMZE (2022). Göz Ardı Edilen Bir Konu: Babalarda Görülen Postpartum Depresyon: Sistematik Derleme. 1.Uluslararası Selçuk Sağlık Bilimleri Kongresi (Özet-Sözlü Bildiri)
- DALFİDAN SAFİYE, SARIKOÇ GAMZE (2022). Covid-19, Hemşirelik ve Sosyal Medya: Sistematik Derleme. 2.Uluslararası 3. Ulusal Sağlık Bakım Hizmetleri Kongresi (Özet-Poster Bildiri)

- DALFİDAN SAFİYE, SARIKOÇ GAMZE (2023).Psikolojik İlk Yardım: İncinebilir Gruplar. Derleme. 7. Uluslararası 11. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi (Özet-Sözlü Bildiri)

6. Aldığı Kurslar & Sertifikalar

- Motivasyonel Görüşme Teknikleri Sertifikası (2021)
- Progresif Kas Gevşeme Egzersizleri Sertifikası (2022)
- Mindfulness Temelli Bilişsel Terapi Programı ve Psikiyatri Hemşireliği Uygulamalarında Kullanımı Sertifikası (2023)
- Eğitim Hemşireliği Sertifikası (2020)
- Sağlıkta Kariyer Basamakları Başarı Sertifikası (2017)
- 2. Uluslarası 3. Ulusal Sağlık Bakım Hizmetleri Kongresi Katılım Belgesi
- 1. Uluslarası Selçuk Sağlık Bilimleri Kongresi Katılım Belgesi
- 2. Uluslarası 3. Ulusal Sağlık Bakım Hizmetleri Kongresi Uygulamalı EKG Kursu Katılım Belgesi
- 7. Uluslararası 11. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi Katılım Sertifikası